

EDITORIAL

OPT ANI DE SLUJIRE CA ARHIEREU ÎN VIA DOMNULUI

În ziua de 19 februarie a.c. s-au împlinit opt ani de la hirotonia și instalarea Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, ca episcop-vicar al eparhiei noastre.

Preasfințitul Paisie s-a născut la 24 octombrie 1971, în localitatea Curtea de Argeș (județul Argeș), din părinții Florea și Milica Ion, primind la botez numele de Gheorghe. A urmat cursurile Școlii generale (clasele I-VIII) în localitatea natală, apoi cele ale Liceului Agroindustrial din Curtea de Argeș (1986-1990). Este licențiat al Facultății de Medicină Veterinară din Timișoara (1991-1997). Între anii 1997-2001 a urmat cursurile Facultății de Teologie ortodoxă din Timișoara, obținând titlul de licențiat în Teologie cu lucrarea: *Aspecte ale creștinismului în primele trei secole (Biserica Primară)*, redactată sub îndrumarea Pr. prof. dr. Aurel Jivi. Din anul 2008 este doctorand al Facultății de Teologie ortodoxă din Sibiu, la catedra de Teologie liturgică.

De-a lungul timpului Preasfinția Sa a activat în cadrul A.S.C.O.R.-ului, filiala Timișoara (1992-1998), unde a îndeplinit și funcția de vicepreședinte (1993-1994), implicându-se în toate activitățile desfășurate de această asociație, în mod special în organizarea conferințelor de spiritualitate. A fost tuns în monahism la catedrala episcopală din Gyula, cu numele de Paisie (1999), apoi a fost hirotonit ierodiacon (6 august 1999) și ieromonah (7 august 1999). Ulterior a fost numit superior al parclisului episcopal din Bichiș (2001-2006), eclesiarh al catedralei episcopale din Gyula (2002-2006) și secretar eparhial de limba română al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria (2003-2006). Înainte de hirotonia întru arhieru a funcționat ca preot slujitor în parohia Otlaca Pustă (2003-2006) și în alte parohii, cu delegația

Chiriahului. În parohia Otlaca Pustă a asigurat și predarea orelor de Religie pentru copiii români de la școala general.

La propunerea episcopului locului, Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Banatului i-a acordat rangul de protosinghel (22 ianuarie 2003) și tot la recomandarea Chiriarhului, fostul patriarh Teoctist Arăpașu i-a acordat înalta distincție *Crucea Patriarhală pentru clerici*. Ulterior, înaintea hirotoniei întru arhieru, Sfântul Sinod l-a ridicat la rangul de arhimandrit (2006).

La 9 februarie 2006, la propunerea Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicolae al Banatului, Sfântul Sinod l-a fost ales episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei cu titlul *Lugojanul*, fiind hirotonit și instalat în catedrala mitropolitană din Timișoara în Duminica din 19 februarie același an, de față fiind ierarhii din Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Banatului.

În cei opt ani de la alegerea și instalarea sa Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul a desfășurat multiple și bogate activități pe plan pastoral-misionar, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Mitropolit Nicolae al Banatului, lucrând cu *timp și fără timp*, după cuvântul Apostolului, la zidirea Bisericii lui Hristos din partea cea mai de vest a țării.

Cu acest prilej binecuvântat, colaboratorii Centrului eparhial, protopopii, slujitorii de la catedrală, parohii și mănăstiri, stareții și starețele, monahii și monahiile, precum și dreptmăritorii creștini bănățeni adresează Preasfinției Sale felicitări și urări de bine, rugând pe Arhieru Cel desăvârșit să îi dăruiască ani mulți și binecuvântați de viață, cu arhierie curată și rodnică!

RAPORT GENERAL DE ACTIVITATE ÎN CUPRINSUL ARHIEPISCOPIEI TIMIȘOAREI PE ANUL 2013

Ne aflăm, cu ajutorul lui Dumnezeu, la cea de-a patra sesiune a Adunării Eparhiale, ultima din această legisla-tură și, potrivit prevederilor statutare și regulamentare, în cele ce urmează vom prezenta activitatea bisericească din cadrul eparhiei noastre, desfășurată în anul 2013. Precizăm, de asemenea, că raportul general a fost întocmit pe baza datelor puse la dispoziție de către secțiile bisericească, culturală și de învățământ teologic, econo-mică, socială, juridică, patrimoniu și construcții ale Cen-trului eparhial și de oficiile protopopești, și a fost aprobat de Consiliul Eparhial în ședința sa de lucru din 21 ianua-rie a.c., în cadrul căreia au fost formulate propuneri și au fost aduse anumite completări.

Făcând o scurtă retrospectivă a anului 2013 în planul vieții sociale din țara noastră, constatăm, cu îngrijorare, că deficitul demografic a crescut, iar prognozele aduc în atenție un record trist: 2013 a fost anul cu cel mai mic număr de nașteri pentru România. De altfel, sociologii estimează că anul 2014 va doborî, din păcate, recordul negativ al natalității. Acest declin demografic este marcat, evident, de o criză vădită a familiei și, mai ales, a familiei creștine, care resimte din plin efectele mentalității con-sumiste, materialiste și individualiste. Pierderea demo-grafică a fost amplificată și de fenomenul migrației tinerilor spre alte țări, cu efecte grave în ceea ce privește forța de muncă.

Pe de altă parte, nu putem trece cu vederea tensiunile și nemulțumirile existente în viața socială din România, cauzate de sărăcie și șomaj, concretizate prin proteste și manifestări publice, cum au fost cele legate de Oltchim, exploatarea de la Roșia Montană, exploatarea gazelor de șist, ori datorită căinilor comunitari, a modificărilor de la Codul Penal etc. De asemenea, în anul trecut, un ONG secular-umanist a organizat, pentru prima dată în Româ-nia un protest la adresa Bisericii și a politicienilor. ASUR s-a folosit de orice prilej pentru a ataca prezența religiei în spațiul public și a încercat revenirea la o formă subtilă de materialism ateist-științific. Practic, această organiza-ție a profitat de minusurile existente în domeniul admi-nistrativ public și a încercat să scoată Biserica vinovată de aceasta. Prin urmare, erau de așteptat și proteste stra-dale contra cultelor, folosindu-se câteva strategii arhicu-noscute în domeniul manifestărilor publice. Remarcăm, totodată, și atacurile MEDIA la adresa Bisericii, în general, care au rolul de a învrăjbi sufletele slabe și rănite de gre-utățile vieții cotidiene împotriva Bisericii neamului. La toate acestea se adaugă, firește, efectele crizei morale și

economico-financiare resimțite încă de societatea româ-nească și care a cauzat numeroase neajunsuri în anul 2013, între care îngrijorătorul fenomen al corupției.

Pentru aceasta, în contextul societății contemporane, Biserica este chemată să-și manifeste activ misiunea pro-fetică socială, arătând lumii care este voia lui Dumnezeu în viața oamenilor și apărând valoarea unică a fiecărei persoane create după chipul Său. Fiind o instituție divino-umană, Biserica este o comunitate a iubirii, în care oame-nii se caută reciproc și se ajută, de bunăvoie și nesiliți de nimeni. Ca atare, Biserica nu poate fi învinuită de atomi-zarea și decăderea socială în care ne-am lăsat prinși, căci ea se adresează celui ce are ochi să o vadă, urechi să o audă și inimă să o primească. E drept, acestea se împli-nesc mai greu astăzi, când suntem practic copleșiți de zgomotul informațional din jurul nostru și de scandalu-urile publice care parcă nu se mai termină. Iar dacă ne dorim o Biserică implicată social, să nu ezităm a ne implica noi înșine în Biserică. Căci Biserica nu este formată doar din ierarhi, preoți, diaconi, monahi și monahii, ci și din credincioși, fiecare având rolul său în promovarea și apă-rarea valorilor creștine.

Din cauza crizei morale și economice prin care trecem de câțiva ani, este afectată viața bisericească sub rapor-tul relațiilor inter-umane și, totodată pe plan economic-gospodăresc, tot mai multe fiind parohiile care se con-fruntă cu greutate în ceea ce privește întreținerea lăcașurilor de cult și tot mai mulți preoți nu-și realizează salariul pe mai multe luni ale anului. De aceea, Consiliul Eparhial și Permanența acestuia au acordat o atenție deosebită constituirii Fondului Pastoral Eparhial și Fon-dului de Întraajutorare, din sumele donate de parohiile mari fiind ajutați preoții care nu au avut posibilitatea de a-și ridica salariul.

Întrunirea Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Timișoarei
– 26 ianuarie 2013

La cele arătate, trebuie adăugată și contribuția financiară a eparhiei noastre și a tuturor parohiilor care o formează la susținerea lucrărilor ce se derulează pentru construcția Catedralei Patriarhale sau a Mântuirii Neamului cu suma de 94.388 lei, dar și la susținerea activității radioului și televiziunii „Trinitas”, a ziarului „Lumina”, ș.a.

*

Pe plan bisericesc, 2013 a fost declarat de Sfântul Sinod an omagial al „Sfinților împărați Constantin și Elena” și al „Părintelui Dumitru Stăniloae”, așa încât în cadrul eparhiei noastre au fost organizate mai multe manifestări consacrate acestei tematici, cateheze, conferințe cu preoții din cele șase protopopiate, cu studenții teologi și elevii seminariști, dar și cu credincioșii. S-au organizat sesiuni științifice pe această tematică și au fost tipărite articole, studii și cărți, tema fiind mediatizată atât prin intermediul posturilor de radio cât și al celor de televiziune.

Precizăm, de asemenea, că toate problemele importante ale eparhiei au fost supuse analizei și aprobării Consiliului Eparhial și Permanenței Consiliului Eparhial, întrunită în mai multe ședințe de lucru, în 2013. Ele au fost însă discutate cu toți preoții eparhiei în cadrul unei ședințe, organizată la data de 12 februarie 2013, în amfiteatrul „Aula Magna” al Universității de Vest din Timișoara. Cu acest prilej, s-a stabilit, între altele, și programul liturgic al parohiilor din mediul urban și rural, preoții având obligația de a-l aduce la cunoștință credincioșilor prin afișaje la intrarea în biserică.

Urmare hotărârii Sfântului Sinod nr.6953/2013, parohiile din eparhia noastră au susținut, prin strângerea de semnături, inițiativa cetățenească europeană „UNUL DIN TRE NOI”, care are drept scop protejarea nivelului de protecție juridică în Uniunea Europeană a ființei umane încă din momentul concepției.

Sinodul Mitropolitan a fost convocat în data de 11 noiembrie 2013, la reședința mitropolitană din Timișoara, pentru a lua în discuție propunerea Episcopiei Caransebeșului cu privire la învățământul teologic din Mitropolia Banatului, dar și pentru a analiza recursul formulat de preoții sancționați cu depunerea din treapta preoției și cu caterisirea.

Menționăm, totodată, că, la solicitarea Înaltpreasfinției Sale Nicolae, Mitropolitul Banatului, și cu purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, racla cu moaștele sfinților Împărați Constantin și Elena, de la catedrala patriarhală, însoțită de Preasfințitul Varsanufie Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, a poposit în mijlocul credincioșilor timișoreni, în zilele de 8-9 decembrie 2013, fiind așezată spre închinare în catedrala mitropolitană.

Pe tărâm ecumenic, semnalăm faptul că, potrivit tradiției din fiecare an, în Duminica aflată în „Săptămâna de rugăciune pentru unitatea creștinilor” (18-25 ianuarie), la casa de rugăciune a comunității baptiste Maranatha

din Timișoara a fost organizată întrunirea ecumenică a cultelor din oraș, la care a fost prezent și delegatul Înaltpreasfinției Sale, preotul vicar Ionel Popescu. Reprezentanții cultelor au rostit cuvântări și rugăciuni de unitate, iar corurile prezente au intonat cântări specifice confesiunilor participante.

Un moment aparte în viața eparhiei noastre a fost prilejuit de aniversarea a 90 de ani de viață de către Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae Corneanu, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului. Pentru a marca acest eveniment, la editura Academiei Române și la editura eparhială „Învierea”, cu purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, a fost tipărit volumul omagial „Înaltpreasfinția Sa Nicolae Corneanu. Omul și opera”, coordonat de preot conf. dr. Nicolae Morar și conf. dr. Claudiu Arieșan de la Universitatea de Vest din Timișoara, prezentat în sala de festivități a Centrului eparhial. Revisitele eparhiale „Învierea” și „Altarul Banatului”, precum și revista de cultură „Coloana Infinitului” din Timișoara, au dedicat numerele din noiembrie Înaltpreasfinției Sale Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului.

În continuare, prezentăm sintetic activitatea bisericească din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei, desfășurată pe multiple planuri, cu sublinierea că ea s-a desfășurat în conformitate cu Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, în concordanță cu hotărârile Sfântului Sinod, ale Adunării Eparhiale adoptate în sesiunea din ianuarie 2013 și cu deciziile Consiliului și ale Permanenței Consiliului Eparhial.

I. Asigurarea asistenței religioase

Atenția Permanenței și a Consiliului Eparhial s-a îndreptat îndeosebi spre asigurarea asistenței religioase a credincioșilor din cele 6 protopopiate, cu 272 de parohii și 74 de filii ale eparhiei, dar și de la catedrala mitropolitană, fără a fi neglijați bolnavii din spitale, vârstnicii din cămine și azile, militarii din armată, poliție și jandarmerie, copiii din instituțiile de ocrotire, centre de plasament, case de tip familial, deținuții din Penitenciarul Timișoara și minorii aflați în centrul special de la Buziaș. S-a avut, totodată, în vedere viața monahală din cele 11 așezăminte (10 mănăstiri și 1 schit), insistându-se ca viețitorii să stăruie asupra vieții duhovnicești, să ia parte la sfintele slujbe și la treburile obștești, să-și îmbunătățească cunoștințele de Teologie, tipic, muzică bisericească și să-și finalizeze studiile teologice.

Ședințele Consiliului Eparhial s-au ținut în fiecare lună a anului trecut, iar cele ale Permanenței au avut loc ori de câte ori a fost nevoie, acestea fiind programate în ziua de marți, urmărindu-se prin acestea îmbogățirea vieții bisericești din eparhie, rezolvarea problemelor cu care se confruntă preoții, monahii și credincioșii și luarea unor măsuri de natură administrativ-bisericească și organizatorică.

Urmărind o asigurare cât mai corespunzătoare a asistenței religioase a tuturor credincioșilor, au fost create două parohii în Timișoara, s-au înființat nouă posturi de preot, au fost completate 15 parohii și trei posturi de diacon, 12 preoți au fost transferați la cerere, 6 s-au pensionat și 3 au decedat: Nicolae Peicuți de la parohia Bucovăț, protopopiatul Făget, Constantin Mihaiu de la parohia Tomnatic, protopopiatul Sinnicolau Mare și preotul pensionar Traian Rămneanțu, fost la parohia Gaiu Mic, protopopiatul Deta.

Menționăm că posturile vacante de preot în Timișoara și Făget au fost ocupate prin examen de selecție. În prezent există o singură parohie vacantă, respectiv Gaiu Mic, protopopiatul Deta și trei posturi de preot la mănăstirile Petroasa Mare (2) și Partoș.

În momentul de față avem în eparhie 405 preoți și 21 diaconi, din care 393 la parohii, 4 la spitale, 1 la armată, 1 la penitenciar, 3 la casele pentru copii, 2 la azilele din Jebel și Gătaia, 1 pentru credincioșii cu deficiențe de auz și vorbire și 1 la azilul de bătrâni din Ciacova. Postul de preot la poliție și jandarmerie a fost desființat, la fel și cel de la spitalele Odobescu și „Louis Turcanu”, la acestea din urmă asistența religioasă fiind acordată de același preot, încadrat însă la parohia „Sfântul Ilie” Fabric.

De la ultima sesiune a Adunării Eparhiale și până la data de 31 decembrie 2013, au fost hirotoniți 18 candidați la preoție și 4 diaconi care, după efectuarea practicii liturgice la catedrala mitropolitană sau la unul din așezămintele monahale, au fost prezentați credincioșilor și încredințați unor preoți cu experiență pentru permanenta îndrumare.

Examenul pentru obținerea gradului profesional I în preoție a fost promovat de 13 preoți iar 8 au susținut colochiul de admitere la gradul I.

Examenul de capacitate preoțească a fost organizat în două sesiuni: 6 martie și 2 octombrie 2013, fiind promovat de 13 licențiați în Teologie.

Pentru a se respecta întocmai Statutul de organizare și funcționare a Bisericii noastre, Consiliul Eparhial a hotărât ca toți clericii care au fost hirotoniți fără a avea licența în Teologie Pastorală să se înscrie la facultatea noastră din cadrul Universității de Vest, spre a susține licența în această specializare.

Cât privește disciplina clerului, conducerea eparhială, părinții protopopi și toți factorii de răspundere au depus stăruințe pentru întărirea și menținerea ei în toate compartimentele.

Rezolvarea reclamațiilor și sesizărilor a stat în atenția ierarhilor, a inspectorului bisericesc și a părinților protopopi. Astfel, în anul trecut au fost adresate Centrului eparhial 39 reclamații și sesizări. Dintre acestea, 12 au venit prin Cancelaria Sfântului Sinod, iar celelalte în mod direct. Reclamațiile și sesizările se referă la comportamentul nepotrivit al unor preoți, lipsa de colaborare cu

organele parohiale, preocupări incompatibile cu slujirea preoțească, administrarea incorectă a bunurilor bisericesti, nereguli financiare, lipsă de tact pastoral, neînțelegeri existente între preoții aceleiași parohii, imixtiuni, ș.a. Cinci preoți au fost judecați de Consistoriul Eparhial și anume : Horia Țăru, pensionar, Paul Lucian Predescu Luchescu de la parohia Bara, protopopiatul Lugoj, Vasile Latiș de la parohia Dinaș, protopopiatul Timișoara I, Grațian Valer Raț de la parohia Clopodia, protopopiatul Deta și Doru Cristoi din Timișoara. Preoții Horia Țăru și Doru Cristoi au fost sancționați cu caterisirea iar ceilalți trei cu depunerea din treapta preoției.

Pentru întărirea disciplinei în rândul personalului clerical, Consiliul Eparhial și Permanența acestuia au solicitat părinților protopopi să-și intensifice activitatea în teren, controlând activitatea desfășurată de preoți, gestiunea și inventarul parohiilor. Trebuie să arătăm apoi că la rezolvarea cazurilor de indisciplină și a reclamațiilor a contribuit și inspectorul eparhial, cele mai multe din acestea fiind cercetate la fața locului.

*

În anul care s-a încheiat, mai mulți preoți s-au remarcat printr-o activitate deosebită pe plan pastoral-misionar și administrativ-gospodăresc, așa încât preotul Cosmin Chiroiu de la parohia Iosifalău, protopopiatul Lugoj a primit distincția de iconom iar alți cinci au fost hirotesiiți întru iconom stavrofor: Gruia Ioan Bălăngean de la parohia Timișoara Fratelia, protopopiatul Timișoara I, Lăutaș Mircea de la parohia Timișoara Freidorf, protopopiatul Timișoara I, Ionuț Vântu de la parohia Alioș, protopopiatul Timișoara II, Petru Morariu de la parohia Răchita, protopopiatul Făget și Ion Florentin Jura de la parohia Timișoara „Sf. Ștefan” Calea Martirilor, protopopiatul Timișoara II, iar diaconul Marian Pârvu de la catedrala mitropolitană a fost hirotesit arhidiacon.

Catedrala mitropolitană și-a desfășurat activitatea sub nemijlocita atenție a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Nicolae, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul slujind în mai multe duminici, sărbători și zile de peste săptămână aici, inclusiv la cele două hramuri : Sfinții Trei Ierarhi (30 ianuarie) și Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș (15 septembrie), sărbătorite într-o atmosferă înălțătoare. Spre pildă, la sărbătoarea Floriilor și la cea a Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș au fost organizate procesiuni impresionante pe străzile din jurul catedralei, la care au participat zeci de preoți, monahi, monahii și mii de credincioși.

Slujirea de fiecare zi în lăcașul mitropolitan s-a derulat pe măsura așteptărilor, iar personalul clerical și neclerical, care îl deservește, s-a străduit să-și onoreze atribuțiile de serviciu.

Corul catedral își menține nivelul muzical, cântând în fiecare duminică și sărbătoare, la Crăciun și Paști prezentând concerte religioase apreciate de credincioși. Ase-

menea concerte au fost prezentate și de alte coruri bisericesti din țară, de către unele grupuri vocale din Timișoara și de corul Facultății de Teologie din Timișoara.

II. Contribuția credincioșilor la dezvoltarea activității bisericești

În duminicile și sărbătorile anului trecut, frecvența credincioșilor la serviciile divine publice a cunoscut o creștere semnificativă. La hramul bisericilor și al mănăstirilor frecvența este îmbucurătoare, lăcașurile de cult devenind adesea neîncăpătoare.

Din păcate, absența unor credincioși de la biserică se datorează fie preoților care nu desfășoară o activitate misionară, catehetică, omiletică și liturgică corespunzătoare, fie cântării de strană adesea deficitară, chiar și în unele parohii din mediul urban. La sfânta Liturghie cântă, în general, corurile parohiale sau a fost dezvoltată cântarea în comun, dar la Vecernie și Utrenie se resimte lipsa cântăreților bisericești calificați, așa încât marea majoritate a stihirilor, stihoavelor, troparelor se citește.

Din rapoartele înaintate de oficiile protopopești constatăm că oficiile protopopești au organizat, în multe parohii, întâlniri pe grupe de preoți, seri și săptămâni duhovnicești, la care au participat mai mulți preoți, în perioada posturilor mari oficiindu-se Taina Maslului.

În cadrul acestor întâlniri, la ședințele ce au loc lunar la oficiile protopopești și cu prilejul conferințelor semestriale s-a insistat ca preoții să ia la cunoștință hotărârile Sfântului Sinod cu privire la viața bisericească, la anumite aspecte de natură doctrinară, cum ar fi acela al incinerării morților, uniformizarea slujirii, cântarea omofonă, organizarea de pelerinaje ș.a. S-a arătat, de asemenea, că presa noastră bisericească nu se bucură de atenția cuvenită, mai ales din partea unor preoți parohi, nu este prezentată și pusă la dispoziția credincioșilor pentru a se documenta și informa asupra credinței în care sunt botezați și pe care ar trebui să o mărturisească cu toată convingerea, așa că atunci când apar probleme actuale ca aceea a incinerării trupurilor, căsătoriilor mixte sau oficierei sfintelor Taine în afara spațiului sacru, Biserica este

*Întrunirea clericilor din Arhiepiscopia Timișoarei
– 12 februarie 2013*

aspru criticată și atacată chiar de unii care se cred a fi membrii ei, dar care resping vehement rânduielile bisericești străvechi, făcându-i pe preoții slujitori „popi ortodocși înapoiați”. Pentru a nu mai apare astfel de situații neplăcute, este imperios necesar ca preoții să refacă legătura cu intelectualii din lumea satului și din mediul urban, să se implice mai mult în actul cultural și să colaboreze activ cu instituțiile culturale, pentru organizarea de manifestări comune și revitalizarea datinilor străbune prin care sunt reactualizate valorile neamului nostru creștin ortodox român.

În altă ordine de idei, trebuie remarcat faptul că numărul credincioșilor și chiar al tinerilor și copiilor care se împărtășesc cu sfintele Taine și care se spovedesc îndeosebi în timpul perioadelor de post, dar și al elevilor aduși la biserică de unii profesori de religie este în continuă creștere. Majoritatea preoților insistă apoi pentru spovedirea și împărtășirea tinerilor care pășesc la Taina Cununii și pentru oficierea ei numai în biserică, potrivit rânduielilor liturgice. Cu toate acestea, există credincioși care solicită oficierea Cununii la restaurant și preoți, unii activi, alții pensionari, dispuși să o officieze.

Credincioșii eparhiei noastre se implică în organizarea sărbătorilor închinare hramului bisericii, praznicelor Învierii și Nașterii Domnului, obiceiul colindatului pe la casele consătenilor fiind păstrat în majoritatea parohiilor rurale, dar și în unele urbane. În asemenea situații însă, rolul preoților este de a veghea pentru păstrarea sensului duhovnicesc al respectivelor sărbători, pentru a nu fi transformate în simple prilejuri de petrecere lumească, cum se întâmplă uneori cu așa-numita „rugă” transmisă și la un post local de televiziune.

O contribuție însemnată la impulsivarea activității bisericești din parohii revine consiliilor și comitetelor parohiale. Acestea din urmă sunt lăsate, de multe ori, în inactivitate, solicitându-li-se sprijinul doar când este vorba de organizarea unor colecte sau de înzestrarea bisericii cu veșminte și obiecte de cult. Prin urmare, deși au atribuții în susținerea lucrării culturale, misionare și filantropice din parohie, aceste comitete nu sunt îndrumate și sprijinite să-și împlinească adevăratul lor rol. De aceea, este absolut necesar ca în viitor preoții să acorde importanța cuvenită apostolatului laic în care să fie implicați cât mai mulți credincioși.

În trimestrul IV al anului trecut s-a desfășurat o activitate amplă la nivelul eparhiei noastre pentru realizarea unor conscripții parohiale în conformitate cu situația reală a credincioșilor și cu datele rezultate în urma ultimului recensământ. Din păcate, nu toți preoții s-au străduit să actualizeze conscripția parohială, nu au cooptat membrii consiliilor și comitetelor parohiale în această acțiune, multe din situațiile înaintate nefiind în conformitate cu cele existente la primării și cu situația reală din parohie.

Evidențiind contribuția credincioșilor la lucrarea și misiunea Bisericii prin contribuții bănești, diferite donații, susținerea activității filantropice, nu putem trece cu vederea implicarea multora în susținerea cântării de strană și corale din parohii, în editarea foilor bisericești, parohiale, organizarea unor manifestări comemorative cu caracter bisericesc și cultural, etc. Remarcabilă este, de asemenea, activitatea desfășurată de asociațiile creștin-ortodoxe „Oastea Domnului”, „Liga tinerilor creștini ortodocși”, „Asociația studenților creștini-ortodocși” și „Societatea femeilor creștin-ortodoxe din Timișoara”.

Aniversarea întronizării Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului – 4 martie 2013

„Oastea Domnului” contribuie la sporirea evlaviei și zelului creștin prin participarea la sfintele slujbe în multe din parohiile eparhiei noastre. O activitate mai susținută desfășoară grupurile de ostași din Timișoara pe lângă câteva parohii, cum sunt Timișoara Iosefin, Timișoara Viile Fabric, Timișoara Ronaț, Timișoara Plopi, la Spitalul Județean, ș.a., unde participă la programul de rugăciune și la serviciile religioase din duminici și sărbători, precum și la întâlnirile de joi și duminică după masă. Meritorie este apoi activitatea desfășurată de frații ostași care se adună pentru rugăciune și cântare la catedrala mitropolitană, în fiecare duminică, la slujba de Vecernie. Grupuri de ostași sprijină preoții din spitale la oficierea sfintei Liturghii, organizând și diferite programe religioase pentru bolnavii internați. În data de 14 iulie 2013 a fost organizată la catedrala mitropolitană o adunare a „Oastei Domnului” cu participarea multor frați și surori din Banat sau din alte zone ale țării și a unor membri din conducerea pe țară. O asemenea adunare s-a organizat în Duminica Rusaliilor la Sibiu, unde s-a deplasat și un grup de frați ostași din Timișoara, însoțiți de preotul coordonator Gheorghe Ițineanț. Subliniem că „Oastea Domnului” din Timișoara s-a preocupat și de apariția suplimentului revistei „Înviearea” intitulat „Stânca vieții”, la care membrii acesteia colaborează cu articole, știri și poezii.

„Liga tinerilor creștini ortodocși” din Lugoj a desfășurat o activitate intensă participând la diferite manifestări bisericești și culturale, sfințiri și binecuvântări de biserică

sau hramuri, unde corul tinerilor a dat răspunsurile liturgice. De asemenea a sprijinit activitatea social-filantropică a parohiilor și a organizat cateheze duminicale susținute de preoți și profesori de religie. Pe lângă aceasta, Liga tinerilor ortodocși din Lugoj organizează în fiecare an un concert caritabil la Teatrul Municipal din oraș, se implică în acțiunile social-filantropice organizate la centrele de plasament și azilele de bătrâni din oraș.

Din păcate, activitatea Ligii tinerilor ortodocși din Timișoara a fost restrânsă și anul trecut la editarea suplimentului „Filocalia” al foii „Înviearea” la alcătuirea căruia participă, cu diverse materiale, elevi și studenți din județ, așa încât reorganizarea Ligii și implicarea ei mai des în viața noastră bisericească este absolut necesară.

„Asociația studenților creștin ortodocși români” (ASCOR) – filiala Timișoara, a organizat conferințe de spiritualitate ortodoxă la care au fost invitați ierarhi, profesori de Teologie și personalități din domeniul vieții teologice și culturale, atât din cadrul eparhiei noastre cât și din alte eparhii ale Patriarhiei Române, inclusiv din străinătate. În cadrul acestor întâlniri, la care au participat foarte mulți tineri, s-au vizionat mai multe filme religioase, au fost învățate cântări bisericești, patriotice și colinde, a fost promovată cartea bisericească printr-un stand special și s-a continuat activitatea de litografiere a icoanelor. Tot în cadrul manifestărilor studențești s-au înscris și conferințele dedicate arhimandritului Teofil Părăian organizate la Timișoara sub genericul „Credință și cultură” și aprinderea unei cruci din lumânări în fața catedralei mitropolitane, când au fost împărțite și materiale informative Pro-Vita.

„Societatea femeilor creștin-ortodoxe” din Timișoara s-a implicat, ca de fiecare dată, în regim de voluntariat, în activitatea bisericească desfășurată la nivelul eparhiei noastre prin organizarea unor întâlniri cu caracter cultural-religios, vizitarea bolnavilor de la spitalele din Timișoara: Municipal, Louis Țurcanu, Clinica de neuropsihiatrie infantilă și cea de chimioterapie, și a celor internați în spitalele de psihiatrie din Jebel și Gătaia, a vârstnicilor aflați în așezământul de la parohia Checea Română și la căminul din Calea Buziașului Timișoara, unde participă la sfânta Liturghie și la sfântul Maslu, citesc rugăciuni, poartă discuții cu persoanele asistate, împart fructe și dulciuri, etc. De ziua penitenciarelor (29 iunie), din partea societății s-au distribuit zeci de pachete cu alimente pentru deținuții din Timișoara, care nu au aparținători. Pe plan parohial, societatea a colaborat cu parohia Timișoara Iosefin la organizarea unei colecte în bani și alimente pentru căminul de vârstnici de la parohia Checea Română, a sprijinit pregătirea mesei și ducerea la domiciliul vârstnicilor a hranei de la cantina parohiei Timișoara Iosefin, a acordat ajutoare în bani și alimente unor familii și persoane nevoiașe și a participat la diferite slujbe bisericești oficiate în unele biserici parohiale din Timișoara.

În anul 2013 au fost organizate întâlniri lunare la care au fost invitați preoți din Timișoara, pentru a prezenta un cuvânt de învățătură. La data de 1 martie s-a participat la Ziua Mondială de Rugăciune, a femeilor creștine organizată la parohia Timișoara Viile Fabric, în prezența preoților parohiei, delegatul Centrului eparhial fiind preotul Marius Florescu, iar tema dezbătută „*Străin am fost, dar m-ați primit*”.

Corul societății înființat de prof. Dimitrie Cuzma în anul 1991, dirijat acum de teologul Mircea Sturza, a dat răspunsurile la sfânta Liturghie și la Vecernie în bisericile unor parohii din Timișoara, la slujbele oficiate la căminul pentru vârstnici din oraș, a colindat la Centrul eparhial și a concertat la biserica parohiei Timișoara Iosefin. În anul 2013, Societatea femeilor creștin ortodoxe din Timișoara a acordat o bursă lunară unei eleve foarte bună la învățătură de la Liceul cu program sportiv „Banatul” din Timișoara, provenită dintr-o familie cu mulți copii, cheltuielile efectuate pentru diferitele activități filantropice fiind în sumă de 7.899 lei.

Privitor la credincioși și atașamentul față de Biserică, trebuie să arătăm că în multe parohii s-au desfășurat intense acțiuni prozelitiste din partea unor grupări neo-protestante și a unor formații religioase de sorginte străină. Amintim aici aderenții mișcării mormonilor și martorii lui Iehova care merg pe la casele și apartamentele oamenilor și le oferă tot felul de broșuri, reviste și cărți ce cuprind învățături străine Bisericii noastre. Insistentele acțiuni de așa-zisă evanghelizare inițiate de alte culte, implicarea acestora în acțiuni social-caritative, cu sprijin financiar din străinătate, având scop prozelitist, crearea a tot felul de fundații și asociații în același scop, precum și deficiențele manifestate de unii preoți în pastorație, au condus la părăsirea Bisericii noastre de către unele persoane, dar s-au înregistrat și reveniri la Ortodoxie. Din păcate, datorită faptului că nu primim informații din teritoriu, nu avem o situație exactă cu privire la trecerile credincioșilor noștri la alte culte și confesiuni, după cum nu există nicio situație clară a revenirilor la Ortodoxie. Dată fiind această situație, este imperios necesar ca anul acesta oficiile protopopești să întocmească o bază de date cu toate unitățile bisericesti din subordine (locații, adrese, date de contact), precum și cu personalul desert, clerical și neclerical.

Referindu-ne la raporturile cu alte confesiuni creștine, culte și religii, precizăm că la nivelul eparhiei s-a cultivat, ca totdeauna, spiritul ecumenic de bună înțelegere și frățietate, lucru vizibil cu prilejul întâlnirii reprezentanților cultelor din Timișoara la marile praznice, la marșul Învierii și cu alte prilejuri.

În planul dialogului intercreștin, au continuat întâlnirile dintre monahii și monahiile eparhiei noastre, călugăriii franciscani și surorile clarise, atât la Centrul eparhial și mănăstiri din eparhie și din afara ei, cât și la Conventul

Santa Agatha Fatrrria, Italia. Tema întâlnirilor din anul 2013 s-a concentrat asupra persoanei și lucrării Duhului Sfânt. Relațiile de bună colaborare cu fundația „Renovabis” a Bisericii Romano-Catolice din Germania și cu „Diaconia” din Neuendettelsau a Bisericii Evanghelice au continuat și în acest an. Astfel, congresul anual organizat de „Renovabis” în localitatea Freising, între 1-5 septembrie, au participat preoții Cristian Pavel – consilier asistență socială, Ionel Popescu, vicar eparhial și Sorin Ghilezan de la parohia Carani. Preotul Marius Florescu, redactorul revistei noastre „Învierea”, a reprezentat Mitropolia Banatului la cea de-a X-a Adunare generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, organizată în orașul Busan din Coreea de Sud, în perioada 30 octombrie – 08 noiembrie 2013. Tot în cadrul manifestărilor ecumenice se înscrie și vizita unei delegații a municipiului Lugoj la Jena, Germania din care au făcut parte protopopul Ioan Cerbu, preotul Cristian Cerbu și reprezentanții celorlalte culte din oraș.

În cadrul bunelor relații ecumenice se înscrie și retrocedarea casei parohiale din parohia Ghilad, protopopiatul Deta, către Biserica Română Unită cu Roma, respectiv Episcopia Greco-Catolică din Lugoj.

III. Viața monahală

Activitatea celor 10 mănăstiri și a schitului de la Ierșnic, cu cei 76 viețuitori încadrați (29 monahi și 45 monahii), 37 fiind neîncadrați, din care 18 clerici, a fost supravegheată îndeaproape de Chiriarh și de Episcopul-vicar, ajutați de părintele exarh Simeon Stana, de stareți și starețe. De-a lungul anului, Preasfinția Sa a descins de mai multe ori la așezămintele monahale din eparhie, mai ales la sărbătoarea de hram, dar și cu alte prilejuri, fără a fi constatate abateri de la Regulamentul vieții monahale.

În statul de personal al așezămintelor monahale sunt prevăzute 88 de posturi (27 sunt clericale iar 61 neclericale), din care 76 sunt ocupate, iar 12 sunt vacante.

Mănăstirea Timișeni, aflată în proximitatea municipiului Timișoara, a fost înființată în anul 1944, la stăruința episcopului de atunci, mai apoi, mitropolitul Banatului, Vasile Lazarescu. Hramul bisericii este „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”, 29 august.

Comunitatea monahala de la Timișeni cuprinde 33 de viețuitoare, 23 monahii, 7 rasofore și 5 surori, stareța având pe stavrofora Casiana Simon, preoți slujitori fiind arhim. Simeon Stana, protos. Mihail Duma, preotul Marius Florescu și preotul Nicolae Fiț.

Mănăstirea „Izvorul Miron”, înființată în anul 1910 de vrednicul de pomenire Patriarh Miron Cristea, pe atunci episcop al Caransebeșului, unitate administrativ-bisericască de care aparținea și zona Făgetului, își are hramul la 20 iulie, sărbătoarea Sfântului Prooroc Ilie. Fiind ctitorită în preajma unui izvor cu caracteristici terapeutice

excepționale, mănăstirea de la Balta Caldă are ca hram și Sărbătoarea Izvorului Tămăduirii. Mănăstirea are o obște formată din doi viețuitori, condusă de Preacuviosul ieromonah Nectarie Arvai.

Mănăstirea Săraca, aflată în protopopiatul Deta, ființează din secolul al XIV-lea, și după o istorie tumultuoasă, a reînviat în ultimii ani, prin osârdua arhimandritului Clement Vântu, starețul sfintei mănăstiri, care, dimpreună cu ceilalți viețuitori, în număr de cinci, au reintegrat-o în concertul spiritual al Bisericii din Țara Banatului. Hramul mănăstirii, moment de înălțare duhovnicească pentru viețuitori și pelerini, se prăznuiește pe 6 august, la Schimbarea la Față a Mântuitorului Iisus Hristos.

Mănăstirea Cebza, vatră monahală cunoscută încă din sec. al XVIII-lea, s-a dezvoltat în ultimul timp prin afirmarea și promovarea unui mod de viață monastic ce cultivă virtuți precum rugăciunea continuă și participarea frecventă la Dumnezeiasca Euharistie. Caracterizată prin nota dominantă ce vine de la tinerețea viețuitoarelor, în număr de 22 monahii și 17 surori, obștea mănăstirii Cebza are ca stareță pe monahia Eufimia Cioclodea, iar ca duhovnic și liturghisitor pe preacuviosul părinte Serafim Grozăvescu. Hramul, cinstit de credincioșii din împrejurimi printr-o prezență numeroasă la Sfintele Slujbe, se sărbătorește la 14 septembrie, de praznicul Înălțării Cinstitei Cruci.

Cel mai vechi lăcaș mănăstiresc din cuprinsul Bisericii noastre este acela de la Morisena. Această vatră călugărească a revenit la viață în anul 2003, mănăstirea fiind închinată Sfântului Ioan Botezătorul, la a cărui prăznuire, pe 24 iunie, se cinstește și hramul sfântului locaș. În prezent, obștea numără 13 viețuitoare, stareța fiind monahia Ștefania Fronea, iar preot slujitor ieromonahul Matei Hădărig.

Mănăstirea Fârdea, ctitorită la marginea Lacului Surduc, în Protopopiatul Făget, și-a început firul lucrării duhovnicești în anul 2001. Comunitatea viețuitoarelor, în număr de 14 monahii, este condusă de stareța, monahia Antonia Sfrijan, preot slujitor fiind ieromonahul Maxim Anton. Hramul Sfintei mănăstiri se prăznuiește la Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, pe 15 august.

Într-un cadru deosebit de pitoresc se află și mănăstirea Luncanii de Sus. Aflată sub Acoperământul Maicii Domnului, hramul sfintei mănăstiri, vatra călugărească îi are protectori și pe Sfinții Împărați Constantin și Elena, obștea, în număr de 5 viețuitoare, 3 monahii, 1 rasofora și 2 surori, fiind povățuită de stavrofora Filotea Nistor și de ieromonahul Rafael Blejan duhovnicul mănăstirii.

În anul 1995, la inițiativa unor credincioși din Lugoj, ia ființă mănăstirea Petroasa Mare, protopopiatul Lugoj, patroni avându-i pe Sfinții Arhangheli, prăznuiți la 8 noiembrie. Obștea mănăstirii are 6 viețuitori, stareț fiind ieromonahul Ștefan Mateș.

În satul Dobrești, locul de naștere al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și la inițiativa Preafericirii Sale, în anul 2003, a luat ființă o mănăstire, pusă sub ocrotirea

Sfintei Cuvioase Paraschiva, sărbătorită la 14 octombrie, obștea monahală având 4 viețuitori, iar ca stareț pe protosinghelul Matei Buliga. În anul ce s-a scurs, la edificiul noii biserici s-au desfășurat ample lucrări de construcție, aflate într-o fază avansată de execuție.

Vatra monahală de la Partoș, locul unde s-a mutat la Domnul Sfântul Iosif cel Nou, a redevenit mănăstire, după ce vreme îndelungată așezământul monahal, atestat încă din sec. al XIV-lea, a funcționat ca parohie. Obștea, pentru început mai puțin numeroasă, 3 viețuitori, 1 ieromonah, 1 ierodiacon și 1 frate, se străduiește, sub conducerea ieromonahului Varlaam Almăjanu, să dea mai multă viață unui loc atât de binecuvântat de Dumnezeu și reprezentativ pentru Mitropolia Banatului. Hramul mănăstirii se prăznuiește la 14 septembrie, de Înălțarea Cinstitei Cruci și, bineînțeles, la 15 septembrie, ziua de prăznuire a Sfântului Iosif.

În parohia Cladova, satul Ierșnic, funcționează de la data de 11 octombrie 2011 schitul "Sfânta Treime" stareță fiind monahia Marina Fecioru, cu misiunea de a organiza viața monahală și a continua lucrările de edificare a noului așezământ călugăresc.

În deplin acord și la recomandările Statutului de funcționare și organizare al Bisericii Ortodoxe Române (art. 76), în mănăstirile din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei, s-au organizat manifestări multiple și diferite.

Astfel, cu ocazia sărbătorilor mari, Crăciunul și Sfintele Paști, la mănăstiri, sau în preajma lor, s-au desfășurat concerte menite să transmită mesajul evanghelic pe care sărbătoarea îl poartă. Unele au devenit deja tradiție, precum concertul de la „Izvorul Miron” Românești sau „Cântările Învierii” de la Dobrești, precum și concertele de colinde de la mănăstirile Partoș și Luncanii de Sus.

În aproape toate mănăstirile din Arhiepiscopia Timișoarei s-au executat și sunt în curs de execuție, lucrări de construcții, consolidări și reparații, atât la edificiile bisericesti, cât și la corpurile de chilii, sau gospodărie. La „Izvorul Miron” s-au realizat lucrări de reconstrucție a bisericii mari, până în prezent finalizându-se operațiunile de consolidare și acoperire a lăcașului de cult.

La Timișeni au avansat lucrările la construcția noului paraclis de iarnă, cu brutărie la parter, finalizându-se pietruirea aleilor și parcare din curtea mănăstirii.

La mănăstirea Morisena, s-au executat lucrări de placare a interiorului bisericii cu marmură și parchet, a fost schimbată tâmplăria cu uși și ferestre tip termopan, s-a amenajat parcare și a fost împrejmuită incinta cu gard.

La mănăstirea Cebza s-au continuat lucrările de amenajare a corpului de chilii cu trapeza mai spațioasă și alte dependențe. Aceleași obiective s-au realizat și la mănăstirea Fârdea, prin înălțarea unei clădiri cu trapeză, bucătărie, chilii.

La mănăstirea Luncanii de Sus, în condițiile în care terenul muntos a adus neajunsuri construcțiilor exis-

tente, datorită alunecărilor, s-au realizat consolidări la corpul de chilii mai vechi și la zidul de susținere a versantului muntos și a fost ridicată la roșu o casă destinată ca locuință pentru preotul duhovnic.

Lucrări ample de construcție s-au realizat și la mănăstirea „Cuvioasa Paraschiva” de la Dobrești, biserica nouă și corpul de chilii ajungând în stadiu de finisare, în timp ce la mănăstirea Pietroasa Mare se pictează biserica.

În general, la toate mănăstirile s-au executat lucrări de construcție, amenajare, igienizare, curățenie și reparații, cu precădere în preajma hramurilor, pentru a lăsa o imagine cât mai bună pelerinilor care trec pragul lăcașului mănăstiresc.

IV. Activitatea culturală, educațională și de patrimoniu

a) Învățământul teologic și educația religioasă a elevilor

Una din preocupările majore ale secției culturale pe parcursul întregului an a constituit-o pregătirea viitorilor slujitori ai altarului și a profesorilor de religie în cele două unități de învățământ teologic din eparhie : Liceul pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara, unde funcționează clase de Teologie și Facultatea de Teologie din cadrul Universității de Vest.

Vizita la catedrala mitropolitană a P.S. Episcop-vicar Emilian Lovișteanul de la Râmnicu Vâlcea – 7 aprilie 2013

La Liceul pedagogic, în cele patru clase, de la a IX-a la a XII-a, studiază, în prezent, 81 de elevi. Procesul de învățământ se desfășoară normal, programa școlară fiind similară tuturor liceelor teologice. Disciplinele teologice sunt predate de licențiați în Teologie, 3 profesori titulari și 1 suplinitor, iar disciplinele laice sunt predate de profesori de specialitate ai liceului. Anul școlar 2012-2013 s-a încheiat cu rezultate pozitive și pentru cea de-a unsprezecea promoție de absolvenți, 8 promovând examenul de bacalaureat, iar 10 dintre ei au obținut și atestatul teologic.

În incinta școlii se află amenajată o capelă în care se desfășoară programul de rugăciune și se oficiază sfânta

Liturghie. Elevii seminariști au participat și în acest an la sfânta Liturghie, în zilele de sărbătoare de peste săptămână, la unele biserici din Timișoara.

La examenul de admitere în clasa a IX-a, pentru anul școlar 2013-2014, au fost declarați admiși 20 elevi.

O altă unitate de învățământ religios este Facultatea de Litere, Istorie și Teologie care funcționează în cadrul Universității de Vest din Timișoara și are două specializări : Teologie pastorală și Teologie didactică. În prezent facultatea are 162 studenți : 157 la Teologie pastorală și 5 la Teologie didactică, secția didactică fiind în lichidare datorită numărului mic de studenți. La sfârșitul anului universitar 2012-2013 au absolvit facultatea și au promovat examenul de licență 43 studenți. Majoritatea absolvenților s-au încadrat ca profesori de religie și doar 9 au devenit preoți, 10 dintre ei promovând și examenul de capacitate preoțească. La examenul de admitere au fost declarați reușiți la Teologie pastorală 44 studenți, din care 32 pe locuri fără taxă și 12 pe locuri cu taxă. Un număr de 37 absolvenți urmează studiile de masterat în Teologie. În privința corpului profesoral, facultatea are 1 profesor asociat, 3 conferențieri titulari, 4 lectori titulari, 3 lectori asociați și 3 asistenți titulari.

În luna ianuarie Facultatea de Teologie a organizat conferința cu tema „*Libertatea religioasă constantiniană reflectată în gândirea și faptele Sfinților Trei Ierarhi*” susținută de arhimandritul Simeon Stana din cadrul facultății. În perioada Postului mare, facultatea a organizat un ciclu de conferințe cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*”, în cadrul cărora au conferențiat profesori de Teologie de la București, Sibiu și Timișoara. În luna aprilie, la mănăstirea Timișeni Șag, Facultatea de Teologie a organizat simpozionul național de Teologie cu tema „*Sfântul Constantin cel Mare și creștinismul, teologie, politică și hagiografie în Bizanțul timpuriu*”, urmat de editarea volumului cu același titlu. Un alt simpozion național ce trebuie amintit a fost cel cu tema „*Tradiție și modernitate. 100 de ani de la zidirea bisericii Sf. Ilie din Timișoara Fabric*”, cu acest prilej fiind editat un volum cu același titlu. În toamna acestui an, la Universitatea de Vest din Timișoara, facultatea noastră a organizat simpozionul național „*Părintele Dumitru Stăniloae și sinteza neopatristică în teologia românească*”, precum și conferința națională „*Text și discurs religios*” la care au participat mai mulți profesori de Teologie de la centre universitare importante din țară. Tot la Universitatea de Vest s-a desfășurat și conferința internațională cu tema „*Valențe terapeutice ale spiritualității ortodoxe și direcțiile principale în dezvoltarea psihologiei umane*” organizată de Facultatea de Sociologie și Psihologie în colaborare cu eparhia noastră, unde a participat și Mitropolitul Ierotheos Vlachos din Grecia.

Studenții teologi editează suplimentul intitulat „Logos” al publicației „Învierea”, iar corul Facultății de Teo-

logie a participat și s-a remarcat la „Festivalul muzicii sacre” organizat de Filarmonica „Banatul” din Timișoara, precum și la alte manifestări culturale din eparhie.

Mai amintim că Asociația Studenților Creștini Ortodocși din Timișoara a organizat o serie de conferințe și seri filocalice având ca invitați ierarhi, preoți, monahi și profesori din țară și străinătate. Tot în cadrul preocupărilor studențești s-au remarcat și manifestările dedicate părintelui Teofil Părăian sub genericul „*Vremea bucuriei*” desfășurate la sala Capitol a Filarmonicii Banatul. De asemenea, la Universitatea de Vest studenții de la ASCOR au organizat conferința cu tema: „*Dragostea de neam și de Dumnezeu*” susținută de Înaltpreasfinția Sa Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord și conferința „*Surâsul divin în spiritualitatea răsăriteană*”, susținută de Preasfinția Sa Sofian Brașoveanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Germaniei, Austriei și Luxemburgului.

În anul ce s-a încheiat, Consiliul Eparhial a acordat o atenție sporită predării Religiei în școli. Astfel, Religia este predată de 113 profesori titulari, 69 suplinitori calificați și 24 suplinitori preoți. La Liceul C.D. Loga s-au continuat lucrările de construire a capelei pentru elevi și profesori, care nădăjduim să fie finalizată anul acesta. Pentru perfecționarea profesorilor de Religie se organizează întâlniri metodice în fiecare lună, sub îndrumarea responsabililor de cerc metodic. La inițiativa inspectorului de specialitate s-au organizat, în luna februarie, cursuri de formare pentru profesorii înscrisi la gradele didactice. În luna septembrie, Centrul eparhial, prin sectorul învățământ, a organizat cursul de formare continuă: „*Particularități ale educației religioase, azi*”, susținut de preot lect. dr. Dorin Opriș și lect. dr. Monica Opriș de la Facultatea de Teologie din Alba Iulia, la care au participat 35 profesori de religie.

Un număr de 6 profesori de Religie sunt hirotoniți preoți pentru asigurarea asistenței duhovnicești a elevilor. La unele școli s-au amenajat capele și cabinete de Religie pentru nevoile spirituale ale elevilor datorită buneii colaborări dintre profesorii de Religie și conducerea școlilor.

Una dintre cele mai importante realizări ale elevilor și profesorilor de religie a constituit-o reușita de la Olimpiada Națională de Religie de la Cluj Napoca, unde s-au obținut un premiu I prin eleva Mihaela Paula Pascariu din clasa a X-a de la Liceul Pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara, îndrumată de profesoara Anișoara Ioana și patru premii speciale. De asemenea, amintim performanța elevei Miruna Ioana Popa, din clasa a IX-a profil Teologic Ortodox de la Liceul Pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara (îndrumător prof. Liliana Monica Ghera), care a obținut mențiune la etapa națională a Olimpiadei de Limbi Clasice, Limba Greacă Veche.

În colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Timiș s-a organizat în luna decembrie concursul de „*Colinde și*

obiceiuri de Crăciun”, ediția a X-a, la Colegiul Național de Artă „Ion Vidu” din Timișoara, la care au participat peste 60 de coruri de copii.

Trebuie menționat că anul trecut s-au desfășurat mai multe concursuri care au evidențiat activitatea profesorilor în cadrul școlilor unde funcționează, cum ar fi: concursul de creație literar-religioasă, ediția a VIII-a, desfășurat în perioada februarie-martie 2013 la Colegiul Național „Ana Aslan” din Timișoara; concursul de pictură religioasă închinat praznicului „Învierea Domnului”, ediția a IX-a, desfășurat în luna aprilie la Școala Gimnazială nr. 30 din Timișoara; concursul de creație plastică „Icoana Mea”, ediția a X-a, desfășurat în luna mai la Școala Gimnazială nr. 2 din Timișoara; concursul de reviste religioase, ediția a XI-a, desfășurat în luna iunie la Centrul eparhial.

Credincioși la slujba Învierii Domnului de la catedrala mitropolitană – 5 mai 2013

La inițiativa cercului metodic de Religie – zona Sânnicolau Mare, coordonat de profesoara Dana Ruscu, s-a organizat Concursul județean „Bucuria Nașterii Domnului în suflet de copil”, ediția I, la care au participat 1080 de elevi din 93 de parohii.

Sub coordonarea inspectorului de Religie Daniela Buzatu s-a început implementarea proiectului „Trăirea învățaturii de credință” la nivel județean, iar pentru a se evidenția activitatea profesorilor de religie, s-a realizat Albumul „Școala și Biserica în Timiș”.

Și în acest an, în luna octombrie, s-au derulat 18 întâlniri comune între preoți și profesorii de Religie, prin care s-a urmărit stabilirea unei colaborări eficiente între Biserică și Școală, s-a accentuat necesitatea participării copiilor la Sfânta Liturghie, împărtășirea lor cu Sfintele Taine, precum și stabilirea unui plan comun de activități educativ-religioase.

Începând cu luna septembrie 2010, eparhia noastră a fost inclusă în proiectul național „Alege școala!”. Acesta s-a desfășurat până în luna iulie 2013, având drept scop prevenirea și combaterea fenomenului de părăsire timpurie a școlii și prevenirea delincvenței juvenile prin dezvoltarea la nivelul celor 126 de parohii selectate, a unor soluții alternative de tip „școala de duminică”.

Peste 1174 de copii din Arhiepiscopia Timișoarei, atât din mediul rural, cât și urban, inclusiv de etnie romă, cu vârste cuprinse între 6 și 16 ani, au beneficiat de sprijin pentru a nu abandona școala. În afară de participarea la „Școala de duminică”, copiii au luat parte la concursuri și tabere de creație cu caracter educativ și catehetic, fiind selectați după criterii bine stabilite. În perioada de implementare a proiectului, 378 de copii au participat la tabăra de creație de la mănăstirile „Sfânta Cruce” Caraiman și Tismana. Tot în cadrul proiectului, 126 de preoți și profesori de religie au participat la o sesiune de formare privind prevenirea abandonului școlar.

Acest proiect s-a desfășurat cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, fiind implementat de Fundația *World Vision România* în parteneriat cu Patriarhia Română, cu sprijinul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Programul catehetic „Hristos împărtășit copiilor” a ajuns la al cincilea an de aplicare. Până în momentul de față s-a reușit implementarea proiectului în 201 parohii, acest număr reprezentând aproximativ 70 % din numărul parohiilor existente în cuprinsul eparhiei noastre. Numărul celor implicați în activitățile proiectului în ultimul an se ridică la aproximativ 4000 de copii. Grijă manifestată de Centrul eparhial pentru extinderea activității catehetice s-a concretizat și prin consolidarea structurii catehetice existente. Astfel, alături de cei doi responsabili cu activitatea catehetică la nivel de protopopiat, au mai fost numiți doi coordonatori catehetici zonali: pr. Emanoil Vântu (pentru protopopiatele Făget și Lugoj) și pr. Aurel Tomescu (Timișoara I și Sănnicolau Mare), precum și un inspector pentru instituțiile de învățământ preuniversitar teologic, pr. Deian Ilia Vesici. Pentru perfecționarea continuă a preoților cateheți la nivelul fiecărui protopopiat s-au susținut lunar cateheze model. Participanții la cele 35 de cateheze susținute în anul 2013 au primit informații privind conținutul tematic al catehezelor, metodele utilizate în predarea cunoștințelor biblice, modul de atragere și stimulare a copiilor, modul de organizare a grupelor catehetice, precum și modalitățile de evaluare și evidență catehetică. De asemenea, în luna octombrie, s-au organizat de către preoții responsabili în cele șase protopopiate întâlniri de inițiere cu preoții debutanți.

Un demers aparte îl constituie extinderea programul catehetic „Hristos împărtășit copiilor” la nivelul adolescenților și tinerilor din parohiile timișorene, prin înființarea de grupuri catehetice pe categorii de vârste. Această inițiativă s-a fundamentat pe experiența parohiilor care aveau deja formate grupurile de tineri (Timișoara Fratelia, Timișoara Dacia, Fabric Vest, Viile Fabric și Timișoara Iosefin). În momentul de față, programul este extins și la parohiile: Timișoara Calea Lugojului, Timișoara Zona Pârvan, Timișoara Calea Martirilor, Timișoara Fabric, Timișoara Ronaț, Timișoara Zona Steaua și Giroc.

În cadrul Arhiepiscopiei Timișoarei s-a desfășurat concursul național spectacol „*Bucuria de a fi creștin*”, la care au participat 260 de copii. Etapa eparhială, desfășurată joi, 9 mai, în sala de festivități a Centrului eparhial a desemnat pe câștigătorii celor trei secțiuni: Mădălina Irimie (de la parohia Temerești), Daniela Dineș (parohia Sănandrei) și Lorena Stăjerean (parohia Satchinez), care ne-au reprezentat la Patriarhie în zilele de 20 și 21 mai.

Un alt concurs derulat în 2013 la nivel județean a fost „*Sfântul Iosif cel Nou de la Partoș*”, ediția a II-a. Tema acestei ediții a fost „Credință și libertate”. Competiția s-a desfășurat pe trei nivele (parohial, zonal și eparhial) și pe trei secțiuni: interpretare de poezie religioasă la clasele II-VIII, eseu religios la clasele V-XII și desen religios la clasele II-VIII. Au participat 315 elevi.

Sub egida proiectului „Hristos împărtășit copiilor”, parohia Lugoj VI „Dealul Viilor” a organizat a doua ediție a taberei de vară „Sfântul Apostol Andrei”, cu participarea a 55 de copii din zonă.

Alături de aceste activități menționate dorim să amintim și inițiativa mai multor parohii care au organizat: excursii, pelerinaje, proiecte de film religios, ateliere de creație, expoziții de icoane, activități filantropice, meditații gratuite, concursuri, concerte, scenete, activități sportive etc.

Tot în cadrul educațional, printr-o bună colaborare cu Centrul de cultură și artă al județului Timiș, se organizează și cursuri de cântăreți bisericești la Timișoara.

Menționăm că o atenție aparte s-a acordat școlii ortodoxe „Sfântul Antim Ivireanul” cu clasele I-IV și Grădiniței „Troita”, proiect început în anul 2009. Astfel, s-a redeschis învățământul confesional susținut de Arhiepiscopia Timișoarei în parteneriat cu Asociația „Prologos” din orașul nostru și în prezent avem 41 de copii la școală în cele trei clase: pregătitoare, întâia și a doua și 63 de copii în grupele de la grădiniță.

b) Editura și tipografia eparhială

Activitatea de editură și tipografie ocupă, de asemenea, un loc important în preocupările secției culturale. Astfel, în editura noastră au fost tipărite: revista „Învieră” cu suplimentele *Filocalia*, *Femeia ortodoxă*, *Studentimea ortodoxă*, *Supliment catehetic*, *Logos și Stânca vieții*, având 12 numere pe an, în tiraj de 3.750 exemplare, revista mitropolitană „Altarul Banatului” cu apariție trimestrială, într-un tiraj de 1.600 exemplare, calendarul bisericesc de perete pe anul 2014 în tiraj de 89.000 exemplare, calendarul agendă pe 2014 în tiraj de 25.120 exemplare, calendarul de birou în tiraj de 13.670 exemplare, calendarul almanah, în tiraj de 1.000 exemplare, pastorală de Paști și de Crăciun câte 750 exemplare.

Pe lângă aceste lucrări, Tipografia arhidiecezană a imprimat pentru Episcopia Aradului calendarul de perete pe anul 2013 în tiraj de 61.750 exemplare, calendarul agendă în tiraj de 4.700 exemplare și calendarul de birou

în tiraj de 750 exemplare. Totodată, pentru Episcopia Oradiei s-a imprimat calendarul de perete în tiraj de 71.000 exemplare, calendarul agendă 12.000 exemplare, calendarul de birou 1.500 exemplare precum și revista eparhială „Legea românească” în tiraj de 2.600 exemplare. De asemenea a imprimat gratuit pentru Episcopia Ortodoxă Română de la Vârșeț calendarul de perete în tiraj de 1.000 exemplare, calendarul agendă în tiraj de 1.500 exemplare, pastorală de Paști și Crăciun în tiraj de 350 exemplare. La fel, tot gratuit pentru Episcopia Ortodoxă Română de la Gyula, tipografia noastră a imprimat calendarul de perete în tiraj de 1.000 exemplare și calendarul agendă în tiraj de 2.000 exemplare.

Menționăm și alte tipărituri precum: *Revista teologică Altarul Banatului (Mitropolia Banatului) 1944-1947, 1951-2011, Repere monografice*, de pr.dr. Florin Dobrei, în tiraj de 400 exemplare, volumul omagial *Înaltpreasfinția Sa Nicolae Corneanu. Omul și opera*, coordonat de pr.conf. dr. Nicolae Morar și conf.dr. Claudiu Arieșan în tiraj de 500 exemplare în colaborare cu Academia Română, *Monografia Arhiepiscopiei Timișoarei* de preot prof.dr. Vasile Muntean în tiraj de 400 exemplare, *Parohia Ortodoxă Română Timișoara Fabric. Studiu istoric, canonic și administrativ bisericesc*, de pr.dr. Cosmin Panțuru, în tiraj de 300 exemplare, *Tradiție și modernitate în mărturisirea credinței. 100 de ani de la zidirea bisericii „Sf. Ilie” din Timișoara Fabric*, coordonator pr.dr. Cosmin Panțuru, în tiraj de 300 exemplare, *Sfânta Taină a Spovedaniei - îndrumător*, în tiraj de 10.000 exemplare, *Cimitirul ca element în evoluția peisajului cultural. Recomandări de protecție a caracterului etnic în cimitirele rurale românești, sârbești și ucrainene din Banat*, colectiv redacțional, afișe, diplome, pliante pentru catedrala mitropolitană, pentru promovarea postului de radio și televiziune „Trinitas” ale Patriarhiei Române, pentru Asociația Studenților Creștin Ortodocși, Facultatea de Teologie, precum și pentru diverse manifestări culturale din eparhie, imprimate pentru Centrul eparhial, oficiile parohiale și protopopești.

c) Activitatea de patrimoniu

În cadrul activităților culturale se mai înscrie Muzeul de artă veche bisericească de la catedrala mitropolitană și Colecția muzeală de la protopopiatul Lugoj, ambele înscrise în circuitul turistic. Muzeul de la catedrală a colaborat și în acest an cu Muzeul Banatului, Muzeul de Artă din Timișoara și Muzeul satului la organizarea unor expoziții tematice. Astfel, amintim: expoziția cu titlul *Biserici de lemn din zona etnografică Făget, machete și relevee*, realizată de către elevii Colegiului Tehnic „Ion Mincu” din Timișoara, expoziția de icoane *Icoana, fereastră spre cer* realizată de copiii parohiei Giarmata Vii, expoziția *Icoana - lumina din sufletul copilului* realizată de elevii școlilor cu clasele I-VIII nr.2 și 30 din Timișoara și expoziția de cruci intitulată *De la meșteșug la mărturisire* realizată de sculptorii Ioana și Teodor Bindea în colaborare cu Asociația

Predania din București. În preajma sărbătorilor tradiționale, Colecția muzeală a organizat în Postul Mare expoziția de icoane intitulată *Patimile Domnului* și după Paști expoziția *Învierea Domnului*, iar în preajma Crăciunului expoziția *Simboluri de Crăciun* realizată de artista Carmen Matei. Și în acest an Muzeul catedralei a făcut parte din proiectul cultural *Noaptea muzeelor* proiect derulat de Asociația „Timișoara capitală culturală europeană”.

Un aspect aparte îl constituie consolidarea și restaurarea bisericilor de lemn din zona Făgetului. Astfel, ca urmare a demersurilor inițiate în anii trecuți pe lângă instituțiile abilitate ale statului (Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, Institutul Național al Patrimoniului, Direcția de Cultură, Culte și Patrimoniu Timiș, Consiliul Județean Timiș) în vederea obținerii de fonduri pentru reabilitarea acestora, 11 biserici de lemn din Zona Făgetului au fost incluse în Programul Național de Restaurare 2012. Pentru șapte dintre aceste biserici (Bătești, Dubești, Groși, Bulza, Margina, Poieni, Zolt) s-au elaborat proiectele de arhitectură și de componentă artistică prin arhitectul Maria Moldoveanu, primind avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului și obținându-se autorizațiile de construire pentru lucrările de restaurare-conservare și de punere în valoare a patrimoniului. Astfel, sub directă coordonare a Institutului Național al Patrimoniului care a organizat licitațiile necesare s-au început lucrările de restaurare conservare. Pentru celelalte 5 biserici de lemn (Coșevița, Curtea, Românești, Povergina și Crivina de Sus) din zona Făgetului, aflate într-o stare avansată de degradare, se continuă întocmirea documentațiilor tehnice de specialitate și de identificare a unor surse de finanțare.

În anul 2013 au fost executate lucrări de amploare la toate cele 7 biserici monument istoric din zona Făgetului. Au fost finalizate lucrările de restaurare conservare la bisericile din Poieni și Margina, a fost montată învelitoarea din șindrilă la bisericile Dubești, Groși, Bulza și au început lucrările la infrastructura bisericilor Zolt și Bătești, lucrări executate de către Institutul Național al Patrimoniului prin „Programul Național de Restaurare”.

La biserica de lemn „Sf. Mare Mucenic Gheorghe” a mănăstirii Cebza au fost demarate ample lucrări de consolidare și restaurare a elementelor de șarpantă precum și înlocuirea în totalitate a învelitorii de șită, după proiectul realizat de arh. Doina Sturdza și în urma obținerii Autorizației de Construire și avizelor de la Direcția Regională de Cultură și Patrimoniu Timiș (lucrări finanțate de Centrul eparhial și mănăstirea Cebza).

De asemenea, Centrul eparhial s-a preocupat de întocmirea documentației și obținerea autorizației de construire în regim de urgență pentru conservarea Bisericii de lemn monument istoric din localitatea Curtea și pe seama căreia a fost realizat un eșafodaj de protecție pe toată suprafața construcției și a turlei principale (lucrări finanțate de Primăria Curtea și Arhiepiscopia Timișoarei).

Din grija deosebită și atenția acordată valorosului patrimoniu moștenit, Arhiepiscopia Timișoarei a încheiat un contract de asistență tehnică cu un specialist atestat de către Ministerul Culturii și Cultelor: ing. Ordodi Mihai, care s-a deplasat săptămânal în teritoriu împreună cu reprezentantul Centrului eparhial pentru a supraveghea toate intervențiile și lucrările realizate la bisericile monument istoric din eparhia noastră.

Totodată au fost realizate rapoarte de cercetare asupra stării de conservare biologică a bisericilor de lemn, monument istoric, expertize realizate de către dr. Andrei Kiss, expert biolog cercetător științific la Muzeul Banatului (documentații susținute de Centrul eparhial).

În colaborare cu Asociația peisagiștilor din România, filiala Timișoara și Universitatea de Vest s-a derulat proiectul: „Cimitirul ca element în evoluția peisajului cultural: Recomandări de protecție a caracterului etnic în cimitirele rurale românești, sârbești și ucrainene din Banat”, aplicație și studiu de caz: cimitirul și biserica de lemn monument istoric - Crivina de Sus, unde s-a realizat o troiță din lemn sculptat, s-a igienizat cimitirul, s-a refăcut gardul împrejmuitoare și o poartă de acces. Tot prin proiect a fost editat și un volum cu același titlu ce s-a tipărit la editura eparhială.

Începând cu anul 2009, Arhiepiscopia Timișoarei a încheiat un parteneriat de colaborare cu Facultățile de Arhitectură și Arte Plastice din Timișoara, având ca obiectiv bisericile de lemn din eparhia noastră.

Prioritar în această direcție rămân bisericile de lemn aflate într-o stare avansată de degradare, urmând ca și celelalte biserici de lemn din eparhia noastră, cuprinse în lista monumentelor istorice să fie evaluate în perspectiva restaurării.

În ce privește bisericile, monument istoric, care nu sunt din lemn, amintim că la biserica „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Lugoj (monument istoric de clasa A) s-au continuat lucrările de reparații exterioare.

La Biserica „Nașterea Maicii Domnului” din localitatea Chizătău (monument istoric clasa B) s-a întocmit întreaga documentație tehnică pentru reparații interioare și exterioare.

d) Activități teologice și cultural educaționale

Trebuie arătat că, majoritatea acțiunilor culturale din 2013 au avut în centrul atenției „Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena” și „Anul omagial Dumitru Stăniloae” în Patriarhia Română. Astfel, conferințele preoțești din cele șase protopopiate ale eparhiei au avut ca temă de dezbatere în primăvara acestui an lucrarea *Sfinții Împărați Constantin și Elena promotori ai libertății religioase și susținători ai Bisericii*, iar în partea a doua a anului tema conferințelor a fost: *Importanța Sfinților Împărați Constantin și Elena pentru viața și activitatea Bisericii*. Tot legat de aceasta în lunile ianuarie-februarie la Centrul eparhial s-a desfășurat concursul național de dogmatică

„Părintele Dumitru Stăniloae, 110 ani de la naștere și 20 de la trecerea la cele veșnice”, unde au participat studenți de la seminariile și facultățile de Teologie din Mitropolia Banatului, în două etape, eparhială și mitropolitană. La fel, în luna octombrie s-a desfășurat concursul național de muzică bisericească „Lăudați pe Domnul”, tot în două etape, eparhială și mitropolitană, unde pe locul I s-a situat corul bisericesc „Doina Banatului” al parohiei Timișoara Iosefin ce a reprezentat Mitropolia Banatului la etapa națională de la București.

Noua promoție a absolvenților Facultății de Teologie din Timișoara – 30 mai 2013

Prin colaborarea cu Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, s-au organizat: „Festivalul corurilor bisericești din mediul rural”, care s-a desfășurat la Giroc, Festivalul de toacă de la Giroc, ediția a VI-a, Alaiul colindătorilor din luna decembrie și „Festivalul Colindelor” de la Făget, manifestare tradițională impresionantă, când cetele de colindători vin la biserică, participă la slujba de Vecernie, primesc binecuvântarea preotului, apoi pornesc în alai și bătaie de dube până la Casa de Cultură, unde prezintă un frumos concert de colinde și obiceiuri tradiționale. La parohia Nerău, protopopiatul Sănnicolau Mare a fost organizat concertul de colinde „O, ce veste minunată” (16 decembrie 2013), cu participarea corurilor bisericești din parohiile Biled, Comloșu Mare, Cenad, Lenauheim, Saravale și din parohia organizatoare, iar la Sănnicolau Mare a avut loc alt festival de colinde „Atanasie Lipova”, la care au concertat coruri din parohiile protopopiatului. Mai amintim, Festivalul coral „Pe Tine Doamne, Te lăudăm” de la parohia Învierea Domnului din Lugoj și concertele de colinde „Cântecele Betleemului” de la parohia Timișoara Dacia și „Vestim Nașterea” de la parohia Timișoara Iosefin. La parohia Timișoara Dacia a avut loc festivalul de poezie „Lumină lină” și simpozionul dedicat zilei naționale „Columna 2000”, ambele organizate cu sprijinul Liceului teoretic „Vlad Țepeș” și Asociația „Cultul eroilor”. Tot la această parohie se desfășoară, în fiecare zi de luni, un seminar biblic, coordonat de părintele protopop Ioan Bude, la care participă între 150 și 200 de credincioși, iar la parohia Timișoara Iosefin sunt organizate meditații

gratuite la limba română, limba engleză și matematică, pentru elevii din familiile nevoiașe și se află în plină activitate un atelier de pictură pe sticlă.

Corul „Învierea” al parohiei Foeni, protopopiatul Timișoara I, ne-a reprezentat, anul trecut, la „Festivalul Internațional D.G. Kiriac”, ed. a XXI-a, secțiunea religioasă, ce a avut loc la Curtea de Argeș și la festivalul de Crăciun „Internationales Adventsingen” organizat de către Primăria Vienei.

În colaborare cu Asociația ALTAR din Timișoara s-a organizat un program aniversar dedicat împlinirii a 24 de ani de la Revoluția română din Timișoara, care a cuprins: expoziția de icoane cu tema „Nașterea Mântuitorului și Renașterea României după Decembrie 1989” de la Teatrul Național și spectacolul de colinde și privesne de la Opera Română din Timișoara.

La catedrala mitropolitană, în luna decembrie, au susținut concerte corale dedicate Nașterii Domnului mai multe formații corale: corul „Ion Românul” al Filarmonicii „Banatul”, corul învățătorilor din Timișoara, corul Facultății de Teologie, corul de copii „Brădățelul” din Șieu Maramureș, corala „Epifania” a protopopiatelor Timișoara I și II, grupul coral „Teoforos”, grupul coral „Flores” al Palatului copiilor din Timișoara, corul Catedralei mitropolitane, corul parohiei Timișoara Iosefin. Tot la catedrala mitropolitană se cuvine să menționăm concertul prepaschal susținut de corul „Evloghia” al Patriarhiei Române.

Sfințirea și așezarea crucii principale la biserica mănăstirii Dobrești – 2 iulie 2013

Tot în acest an, cu prilejul Zilei internaționale a copilului, eparhia noastră în colaborare cu Fundația culturală „Artmedia” din Timișoara, a premiat olimpicii județului Timiș, organizând în cinstea lor spectacolul „Despre dragoste” cu actorul Dan Puric de la Teatrul Național din București. Totodată, amintim că, în colaborare cu Asociația „Kratima” din Timișoara s-a organizat simpozionul internațional „Zilele Sfântului Siluan Athonitul”, ediția a cincia, la care au participat teologi și monahi din țară și străinătate, tipărindu-se și lucrarea „Sfântul Nicodim de la Tismana” în colecția „Povestiri cu sfinți părinți pentru copii cuminiți” și în aceeași colaborare amintim, spectacolul „Libertatea are chipul lui Dumnezeu” după „Jurnalul fericirii”, cu participarea pianistului francez Pascal Amoyel, Maria Ploaie și corul „Kinonia” al Episcopiei Severinului și Strehaiei.

Și în acest an a continuat apariția Ediției de Banat a cotidianului național „Ziarul Lumina” care cuprinde știri, interviuri și articole din Mitropolia Banatului.

Centrul nostru eparhial coordonează și susține studioul religios de radio intitulat „Radio Învierea”. Acesta funcționează în incinta Centrului eparhial și transmite emisiuni religioase difuzate săptămânal pe frecvența posturilor Radio Trinitas, Radio Reșița și Radio Timișoara. În contextul celor prezentate, adăugăm și participarea preoților noștri la realizarea emisiunii „Universul credinței” de la Radio Timișoara, difuzată duminică dimineața. Tot la Radio Timișoara realizăm și difuzăm zilnic rubrica „Picătura de înțelepciune” și un grupaj de știri religioase în fiecare duminică. Mai facem cunoscut că la TV Europa Nova Timișoara și Lugoj realizăm emisiunea „Cuvântul credinței”, în fiecare duminică seara. Mai adăugăm faptul că avem o bună colaborare cu TVR Timișoara și TVR3, la realizarea emisiunii „Dialog spiritual” și la transmiterea lunară a sfinței Liturghii din catedrala mitropolitană pe cele două posturi. De asemenea, amintim că eparhia noastră realizează permanent reportaje și grupaje de știri pentru Radioul și Televiziunea „Trinitas” din cadrul Patriarhiei Române, care au în eparhia noastră o frecvență radio pentru zona Lugojului și Făgetului pe 95,2 Mhz și una la Timișoara pe 90,3 Mhz. Din anul 2012 s-au primit două ore de emisie pentru Mitropolia Banatului pe frecvența postului național de radio Trinitas, în zilele de joi și vineri, de la ora 17,05 la 18,00 unde, sub coordonarea redactorului Irina Arieșan, în emisiunea „Lumea de azi”, se pot asculta știri, reportaje și emisiuni realizate în eparhiile Mitropoliei. Tot la Radio Trinitas realizăm bilunar și emisiunea „Pelerini la locuri sfinte”.

V. Activități administrativ-gospodărești și economico-financiare

Întemeindu-se pe prevederile statutare și regulamente și pe hotărârile Adunării Eparhiale luate în sesiunea

anterioară, Consiliul Eparhial, prin întreaga activitate a Sectorul economic-financiar, a menținut echilibrul situației financiare a Centrului eparhial.

În contextul unui an dificil din punct de vedere economic, printr-o atentă valorificare a resurselor reduse de care dispune, Centrul eparhial a încheiat anul financiar 2013 fără restanțe către bugetul de stat și furnizori, iar toate operațiunile economico-financiare privind exercițiul financiar expirat au fost consemnate în documentele legale și contabilizate corect.

Deși în sesiunea anterioară Adunarea Eparhială a hotărât găsirea altor resurse financiare pentru susținerea activităților pastoral-misionare și social-filantropice eparhiale, înființarea unui serviciu de pompe funebre și re tehnologizarea atelierului de croitorie nu s-au materializat. În acest context resursele financiare de care dispune Centrul eparhial provin, în majoritate, din donațiile credincioșilor, din sprijinul primit din partea autorităților centrale, județene și locale (Secretariatul de Stat pentru Culte, Consiliul Județean Timiș și Consiliul local al municipiului Timișoara) pentru diverse lucrări de construcție și reabilitare, din vânzarea lumânărilor produse în atelierul eparhial, din vânzarea obiectelor de colportaj, a cărților teologice și de zidire duhovnicească prin depozitul eparhial și magazinele bisericești, Biroul de pelerinaj, precum și din activitatea Tipografiei Arhidiecezane.

Prezentăm în continuare, în sinteză, activitățile pe obiective :

1. Catedrala mitropolitană

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae în luna aprilie a anul trecut la Catedrala mitropolitană au debutat lucrările de reabilitare ale treptelor de la intrarea principală în catedrală, valoarea totală a investiției fiind de 550.000 lei. Execuția lucrărilor a fost realizată, în urma licitației organizate în anul 2012, de firma Tehnodomus SRL din Arad și a constat în lucrări de consolidare a rampei de susținere și placare cu trepte masive din andezit. Cu purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Episcop Paisie Lugojanul aceste lucrări au fost finanțate de Consiliul Local al municipiului Timișoara cu suma de 400.000 lei și de Secretariatul de Stat pentru Culte cu 100.000 lei. În prezent lucrările sunt realizate în proporție de 95%.

În același timp au continuat lucrările de reparație a șarpantelor și învelitorilor acoperișului. Deși lucrările au început în anul 2012 datorită complexității (înlocuire țigle și coame, refacerea parazăpezilor deteriorate, curățarea și înlocuirea jgheburilor, repararea, revizuirea, montarea și înlocuirea cu tabla de cupru de 0,5 mm a tuturor învelitoarelor, doliilor, paziilor, glafurilor, șorțurilor din tablă și a altor elemente lipsă) și a condițiilor grele de lucru vor fi finalizate în anul 2014. Această importantă lucrare a

fost cofinanțată de Consiliul Județean Timiș cu suma de 190.000 lei.

Având în vedere implicarea și sprijinul direct acordat Catedralei mitropolitane de către Consiliu Județean al județului Timiș și Consiliul Local al municipiului Timișoara adresăm sincere mulțumiri domnului președinte Titu Bojin precum și domnului primar Nicolae Robu.

De asemenea, cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale, Părintelui Mitropolit și prin purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Episcop-vicar, interiorul sfântului locaș a fost înfrumusețat cu două icoane împărătești (210x130) pictate pe lemn în spiritul tradiției bizantine de o înaltă ținută artistică. Aceste icoane, donația unor credincioși, au fost montate în două rame de lemn sculptat și poleit, reproducând sculptura iconostasului. Tot cu sprijinul mai multor credincioși au fost confecționate noi veșminte preotești și diaconești, precum și acoperăminte pentru Sfânta Masă și tetrapoade.

În ceea ce privește transparența și corectitudinea înregistrării donațiilor de la credincioși, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae, au fost constituite comisii formate din părinții slujitori precum și din mireni, respectându-se astfel hotărârile Sfântului Sinod cu privire la disciplina financiară.

2. Atelierul de lumânări

Atelierul de lumânări produce lumânări folosite în cadrul serviciului divin public (sfânta Liturghie, Utrenie, Vecernie, Taina Sfântului Botez, Taina Sfintei Cununii, Taina Sfântului Maslu, înmormântări, parastase, etc.) fiind distribuite tuturor mănăstirilor și parohiilor, prin oficiile protopopești. În anul pe care l-am încheiat s-a urmărit aplicarea hotărârii Adunării Eparhiale cu privire la responsabilizarea credincioșilor de a folosi în cadrul slujbelor doar lumânări produse în atelierul eparhial în vederea sprijinirii activității pastoral-misionare și filantropice ale Arhiepiscopiei Timișoarei. În acest sens au fost inspectate mai multe parohii constatându-se și câteva abateri: fie pangarul era aprovizionat cu lumânări de altă proveniență, fie lumânările erau comercializate la un preț mult mai mare decât cel stabilit de Consiliului Eparhial.

Cu purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, s-a avut în vedere creșterea rentabilității activității atelierului de lumânări prin ridicarea productivității și eficientizarea întregului proces de fabricație, dar și prin îmbunătățirea calității produselor. Concret, în anul tocmai încheiat a fost îmbunătățită calitatea lumânărilor din parafină prin achiziția unui utilaj necesar confecționării lumânărilor de cununie și botezuri (prin extrudare) precum și a materiei prime de calitate superioară.

3. Depozitul eparhial de colportaj

În anul 2013, Sectorul economic-financiar a avut în vedere respectarea de către parohii și mănăstiri a prevederilor statutare 9art.61 alin. 1 lit. h din Statut) cu privire la aprovizionarea pangarelor parohiale și mănăstirești cu

necesare exercitării activității de cult (obiecte de cult, vin liturgic, tămâie, cărbune, etc.) doar de la depozitul eparhial de colportaj.

4. Atelierul de croitorie

Deși, pentru anul 2013 s-a propus retehnologizarea atelierului aceasta nu a fost realizată. La fel ca în ceilalți ani, monahiile angajate au confecționat veșminte pentru slujitori și personalul monahal dar și pentru împodobirea sfintelor biserici din eparhie și nu numai, însă promptitudinea executării comenzilor a fost cauza principală a veniturilor reduse realizate. Începând cu luna iunie activitatea atelierului a fost închisă, fiind preluată în parte de atelierul de croitorie al mănăstirii Fârdea.

5. Biroul de pelerinaje

În anul 2013, urmare aplicării hotărârilor Sfântului Sinod cu privire la organizarea pelerinajelor în cadrul eparhiilor Patriarhiei Române, prin biroul de pelerinaje eparhial au fost organizate 47 pelerinaje din care 39 pelerinaje interne (la mănăstiri din cadrul Patriarhiei Române) și 8 pelerinaje externe (în Țara Sfântă și Sfântul Munte) la care au participat aproximativ 1400 de credincioși. Un asemenea pelerinaj, la care a participat Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, însoțit de 17 clerici de la Centrul eparhial și din parohii, a fost organizat la sfârșitul lunii septembrie în Țara Sfântă.

6. Tipografia Arhidiecezană

Activitatea Tipografiei arhidiecezane s-a axat ca și în anii trecuți pe tipărirea revistelor eparhiale *Învierea* (lunar) și *Altarul Banatului* (trimestrial), dar și a calendarului bisericesc pentru anul 2014, nu doar pentru eparhia noastră ci și pentru eparhiile Aradului și Oradiei, Vârșețului și Gyulei.

Mai trebuie amintit și faptul că în anul 2013 au fost executate lucrări de amenajări interioare și igienizări la tipografie, atât în birouri cât și la casa scării, valoarea totală a investiției fiind de 89.900 lei.

7. Societatea PARTOȘ

Societatea S.C. PARTOȘ S.R.L., al cărei capital social este deținut în totalitate de Arhiepiscopia Timișoarei, are ca obiect de activitate *alte activități de tipar* (cod CAEN 1812). Trebuie evidențiată buna coordonare a activității, atenta selecționare a personalului, precum și profesionalismul acestuia a avut ca efect imediat înregistrarea unui profit net de 41.672 lei pentru anul 2013 (venituri – 2.020.175 lei, cheltuieli 1.970.566 lei).

Pentru un mai bun rezultat al exercițiului financiar în curs ne propunem ca și în anul acesta să dezvoltăm paleta de produse în conformitate cu cererea.

Cele mai importante contribuții la bugetul Centrului eparhial au fost realizate după cum urmează:

a) **Catedrala mitropolitană** – donații credincioși (pentru pomeniri și servicii religioase): **1.404.820 lei**,

b) **Depozitul eparhial de colportaj** – comercializarea obiectelor de colportaj, a cărților teologice și de zidire duhovnicească: **459.068 lei**,

c) **Atelierul de lumânări** – comercializarea lumânărilor folosite în cult: **1.175.044 lei** din care la pangarele parohiale și mănăstirești **610.094 lei**, iar la pangarul Catedralei **564.950 lei**,

d) **Biroul eparhial de pelerinaje**: **81.690 lei**,

e) **Tipografia Arhidiecezană**: **297.800 lei**,

f) **Fondul Pastoral eparhial** (contribuția eparhială): **233.100 lei**.

În comparație cu anul 2012, în ansamblu, activitatea economică a Centrului eparhial în 2013 reprezintă un progres vizibil: veniturile totale sunt în sumă de **13.263.886 lei** iar cheltuielile de **11.100.931 lei**, rezultând un excedent de **2.162.955 lei**.

Bugetul general al Centrului eparhial pentru anul 2014 a fost previzionat ținându-se seama de nevoile concrete ale fiecărui sector în parte: venituri – **16.544.364 lei** și **cheltuieli – 14.086.550 lei**, prognozând un excedent în sumă de **2.457.814 lei**.

II. Activitatea economico-financiară și administrativ-patrimonială a unităților de cult din cuprinsul eparhiei s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, cu hotărârile Sfântului Sinod, ale Adunării Eparhiale, ale Consiliului și Permanenței Consiliului Eparhial. Această activitate a fost atent urmărită și verificată de către consilierul economic, protopopi și inspectorii eparhiali.

În contextul unui an dificil din punct de vedere economic, resursele financiare de care dispune nu doar Centrul eparhial ci și toate parohiile și mănăstirile din cuprinsul eparhiei provin în majoritate din donațiile credincioșilor la care se adaugă sprijinul primit din partea autorităților centrale, județene și locale atât pentru lucrările de construcții bisericesti noi cât și pentru continuarea lucrărilor de construcție și reabilitare ale lăcașurilor de cult.

În anul 2013, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae și cu purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Episcop Paisie Lugojanul *au început lucrările de construcție la două biserici parohiale* (Sânandrei Colonie și Biled) și *au continuat lucrările de edificare la 12 biserici parohiale* (Timișoara Zona Steaua, Timișoara Studenți, Timișoara Aeroport, Timișoara Ciarda Roșie, Lugoj Dealul Viilor, Lugoj Cotul Mic, Făget I, Recaș II, Iecea Mică, Darova, Gottlob, filia Cruceni a parohiei Foeni și Sânpetru Mic).

Reparații capitale și curente au fost executate la 24 de biserici, atât la exterior cât și la interior, precum și lucrări de reabilitare termică, lucrări de montaj instalații termice: Timișoara Plopi, Timișoara Calea Aradului, Lugoj Adormirea Maicii Domnului, Lugoj Învierea Domnului, Petro-

*Binecuvântarea bisericii parohiei Timișoara Calea Aradului
- 18 august 2013*

man, Cărpiniș, Iecea Mare, Uțvin, Uivar, Hodoș, Cebza, Moșnița Nouă, Icloda, Satchinez, Ohaba Română, Albina, Surducu Mic, Botinești, Duboz, Jena, Bazoșl Nou, Sacoșu Mare, Bazoșu Vechi și la biserica filiei Butin a parohiei Percosova).

S-au executat lucrări de reparații interioare sau exterioare și de reabilitare termică la 13 case parohiale (Timișoara Iosefin, Timișoara Ronaț, Cebza, Cerneteaz, Remetea Mare, Nădrag, Temerești, Zolt, Blajova, Bucovăț – Făget, Stamora Română, Cheglevici, Icloda).

De asemenea au demarat lucrările de reabilitare a sediilor oficiilor protopopești Timișoara I și Făget și de construcție a anexei administrative a bisericii parohiei Timișoara Zona Dacia. Au continuat lucrările de construcție la așezămintele sociale ale parohiilor Checea Română și Giarmata VII.

În anul pe care tocmai l-am încheiat au continuat lucrările de pictură pe 6 șantiere (Timișoara Martirilor, Lugoj Pogorârea Sfântului Duh, Mașloc, Uivar, Jupani și Remetea Luncă) iar la parohia Uțvin au continuat lucrările de restaurare a iconostasului și a picturii. Au început lucrările de pictură la parohiile: Ianova, Folea și Beregsău Mic și au fost demarate demersurile de adjudecare, prin licitație, a lucrării de completare a picturii bisericii parohiei Timișoara Freidorf. Toate aceste lucrări se desfășoară

cu respectarea prevederilor noului Regulament de funcționare al Comisiei de pictură bisericească a Patriarhiei Române. De asemenea, s-a întocmit documentația economică și proiectul iconografic în vederea obținerii avizului din partea comisiei de pictură bisericească pentru biserica parohiei Deta.

Mai amintim faptul că în anul 2013 au fost întocmite documentații tehnice de specialitate cu privire la următoarele proiecte: realizare dren perimetral și hidroizolații la Reședința mitropolitană, racordare la rețeaua de gaz metan a Catedralei mitropolitane, extindere (construcție corp nou) a Școlii ortodoxe „Sfântul Antim Ivireanul” (str. Aluniș), consolidare și extindere a imobilului din strada Moise Nicoară nr. 5 – viitorul sediu a Școlii ortodoxe „Sfântul Antim Ivireanul”, reabilitarea noului sediu al oficiului protopopesic Timișoara II (str. Flacăra) primit în folosință gratuită de la Primăria municipiului Timișoara, reabilitare și conservare a Bisericii de lemn – monument istoric a parohiei Curtea, reabilitare și conservare a Bisericii monument istoric a parohiei Comloșu Mare.

Urmare hotărârii Sfântului Sinod, în Postul Nașterii Domnului, la toate bisericile și mănăstirile, au fost organizate colecte pentru sprijinirea credincioșilor aflați în suferință și lipsuri, cu purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Centrul eparhial a sprijinit Secția de chirurgie vasculară a Spitalului Clinic Județean cu suma de 10.000 euro pentru igienizarea, dotarea și modernizarea unui salon al acestei secții.

Pentru toate lucrările de construcții bisericești noi, lucrările de reabilitare ale bisericilor și edificiilor bisericești în anul 2013 a fost cheltuită suma totală de 12.258.585 lei din care: 8.962.243 lei au fost donații de credincioși, 377.825 lei din sponsorizări, la care se adaugă sprijinul din partea Secretariatului de Stat pentru Culte – 440.000 lei, a Consiliului Județean Timiș – 700.000 lei și a Consiliilor locale – 2.007.267 lei. Pentru lucrările de consolidare, reparații și pictură a fost cheltuită suma de 2.263.700 lei din care 816.610 lei reprezintă donațiile credincioșilor, 172.520 lei provin din sponsorizări iar 1.274.570 lei reprezintă cofinanțarea primită din partea Secretariatului de Stat pentru Culte, a Consiliului Județean Timiș și a Consiliilor locale.

Centrul eparhial a urmărit, sprijinit și susținut întreaga activitate economico-financiară și administrativ-patrimonială a parohiilor și mănăstirilor. Astfel, din Fondul Central Misionar și fondurile proprii ale Centrului eparhial a fost alocată în vederea continuării lucrărilor de construcție și reabilitare a bisericilor, a imobilelor parohiale sau mănăstirești suma totală de 250.000 lei.

Trebuie menționat sprijinul acordat parohiilor cu venituri reduse din *Fondul eparhial pentru solidaritate creștină* în anul 2013 fiind alocată suma de 470.000 lei pentru sprijinirea salarizării a 80 de preoți.

VI. Activitatea serviciului juridic

În cadrul serviciului juridic al Arhiepiscopiei Timișoarei au fost desfășurate o serie de activități bazate pe respectarea Statutului BOR, a regulamentelor bisericești, a hotărârilor Sfântului Sinod al BOR, a hotărârilor organelor de conducere eparhiale și a legislației civile în vigoare.

Au fost întocmite contracte, acorduri, convenții ale Arhiepiscopiei pentru unele unități bisericești subordonate, avându-se în vedere interesele instituției în conformitate cu Statutul BOR și legile statului. De asemenea, au fost verificate, completate sau modificate contracte ale Arhiepiscopiei sau ale unor parohii aflate sub jurisdicția sa, cum ar fi: contracte de arendare, contracte de închiriere, contracte de comodat, contracte de vânzare-cumpărare, contracte de prestări servicii, contracte de antrepriză/execuție, contracte de colaborare, contracte de voluntariat, etc. S-au reziliat contracte care au fost încheiate în defavoarea Arhiepiscopiei sau a parohiilor din cuprinsul ei.

Având în vedere faptul că activitatea sectorului juridic presupune comunicarea cu toate domeniile de activitate ale Arhiepiscopiei, s-a procedat la emiterea de adrese, la formularea de răspunsuri pentru sesizările sau cererile făcute de diverse persoane fizice, juridice sau instituții.

În scopul soluționării favorabile sau pentru evitarea unor litigii au fost formulate: întâmpinări, sesizări, cereri, răspunsuri, somații, notificări etc. S-a urmărit asigurarea reprezentării instituției în toate litigiile existente de către colaboratori calificați în acest domeniu.

Sectorul juridic ține evidența dosarelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești și a celor soluționate, preocupându-se de întocmirea tuturor actelor procedurale.

În cadrul sectorului juridic s-a oferit consiliere, verificare juridică și avizare pentru legalitatea documentelor, la solicitarea tuturor sectoarelor din cadrul Arhiepiscopiei.

S-a acordat asistență juridică și sprijin unor parohii în vederea recuperării, redobândirii unor proprietăți care au aparținut Bisericii, precum și pentru intabularea sau clarificarea unor situații juridice.

S-a urmărit și s-a realizat, în conformitate cu Statutul BOR și cu legislația în vigoare, modificarea și completarea Regulamentului intern al Arhiepiscopiei Timișoarei.

Au fost întocmite și înaintate către Sinodul Mitropolitan rapoartele dosarelor de recurs ale preoților sancționați de către Consistoriile Eparhiale. Și în anul 2013 au fost cazuri de sancționare a unor clerici, cauzate de nerespectarea Statutului și a regulamentelor Bisericii.

S-a urmărit și verificat corectitudinea și legalitatea desfășurării licitațiilor în cazul intenției de vânzare a unor terenuri sau a închirierii de imobile din cuprinsul eparhiei.

S-au întâmpinat și dificultăți în exercitarea activității cauzate de comunicarea cu întârziere a actelor adminis-

trative, documentații incomplete, acte redactate defectuos.

În ceea ce privește îndeplinirea hotărârilor organelor ierarhic superioare, se observă că încă există deficiențe la nivel de protopopiate, respectiv parohii, legate de respectarea acestora, în special, a hotărârilor însoțite de termene.

S-a constatat că încă există cazuri de nerespectare a Statutului BOR, a regulamentelor, a hotărârilor Centrului eparhial, prin acțiuni de angajare a unor parohii în obligațiuni care de multe ori nu le sunt favorabile, acestea neavând avizul Centrului eparhial.

Se observă existența unor cazuri izolate de tratare cu superficialitate a obligației de a se depune tot efortul pentru recuperarea bunurilor ce au aparținut Bisericii.

Ținând cont de hotărârea nr. 941/2012 a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin care se cere ca oficiile canonic-juridice ale Centrelor eparhiale să urmărească și să comunice situația bunurilor imobile deținute de către fiecare parohie, stadiul și modul de soluționare a demersurilor în legătură cu redobândirea bunurilor confiscate de regimul comunist, precum și trecerea în proprietate a imobilelor atribuite în folosință gratuită unităților de cult, în cursul anului 2013 s-a efectuat la nivel eparhial un inventar al acestor imobile. Din păcate, nu toți conducătorii de oficii parohiale au dat dovadă de seriozitate în această acțiune de inventariere a bunurilor imobile. În urma verificării și centralizării datelor oferite de către preoții parohii, s-au constatat numeroase cazuri în care acestea au fost incomplete. Totuși, din datele inventariate se observă că, în mare măsură, proprietățile confiscate în perioada comunistă au fost redobândite.

În general, fiecare parohie deține în proprietate: biserica, casa parohială, cimitirul, terenuri intravilane și extravilane.

În momentul de față, la nivelul eparhiei, parohiile dețin o suprafață de aproximativ 4200 ha de teren extravilan și sunt în curs de redobândire aproximativ 588 ha, precum și o serie de clădiri sau terenuri intravilane, care

*Praznicul Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș
- 15 septembrie 2013*

nu au fost soluționate încă de către Comisia Specială de Retrocedare din București.

S-a constatat că sunt parohii care nu au intabulate clădirile, terenurile intravilane sau nu le dețin în proprietate, acestea având obligația de a clarifica situația juridică a tuturor imobilelor pe care le dețin.

Sunt apoi trei parohii care nu au depus cerere pentru restituirea bunurilor preluate abuziv în perioada martie 1945 - decembrie 1989.

Conform actului Cancelariei Sfântului Sinod, nr.12853 din 14 decembrie 2012, prin care s-a dispus evaluarea situației profesionale a populației pe județe și localitățile eparhiei, ca urmare a recensământului populației din anul 2011, comparativ cu datele publicate în anii 1992 și 2002, s-a constatat că un număr de 507.743 de locuitori ai județului Timiș sunt de confesiune ortodoxă, procentajul creștinilor ortodocși fiind de 78%.

Din în anul 1992 până în anul 2011, populația județului Timiș a scăzut cu aproximativ 50.000 de locuitori, scăzând totodată și numărul credincioșilor ortodocși, însă procentajul locuitorilor de confesiune ortodoxă a rămas aproximativ același.

În urma corespondenței purtate cu SPCR CIV Timiș, s-a constatat că la începutul lunii decembrie a anului 2013, parohiile din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei aveau înscrise în circulație un număr de 89 autovehicule. Pentru a fi evitate unele consecințe grave legate de neachitarea impozitului datorat pentru aceste autovehicule, în termen de două luni, parohiile care dețin autovehicule, dar nu le mai au în posesie, fie vor efectua toate demersurile pentru ca acestea să treacă în proprietatea celor care le dețin faptic, fie le vor radia din circulație.

VII. Activitatea social - filantropică

Anul trecut, în conformitate Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, HG.53/2008 și cu regulamentul de organizare și funcționare al departamentelor de asistență socială din cadrul Patriarhiei Ortodoxe Române, teme 1854/2005, s-au desfășurat activități în domeniul formării profesionale a persoanelor aflate în dificultate, a protecției drepturilor copilului, a persoanelor cu dizabilități, a persoanelor seropozitive, a combaterii traficului de ființe umane, a sprijinirii persoanelor vârstnice fără aparținători, asistenței medicale, a familiilor cu risc social ridicat, precum și asistenței religioase în spitale, armată, penitenciar, case de copii și servicii rezidențiale pentru vârstnici.

I). Programe și proiecte

Implicarea Sectorului social-filantropic și misionar al Centrului eparhial, în complexitatea problemelor ridicate de situația socio-economică în anul 2013, s-a realizat, conform standardelor în managementul asistenței sociale, prin programe și proiecte destinate grupurilor de

persoane aflate în dificultate, finanțate din fonduri proprii, comunitare și structurale.

Astfel, în anul 2013 au continuat următoarele programe:

1. Programul „Lăsați copiii să vină la Mine”, pentru copiii aflați în dificultate;

- Casa Diaconița Febe aflată în al 12-lea an de funcționare este localizată în cartierul Mehala din Timișoara și are ca beneficiari 4 copii fiind coordonată de familia preotului Daniel și Mirela Sabău.

- Casa Sf. Anastasia, aflată în al 9-lea an de funcționare, este localizată în Topolovățu Mare, are ca beneficiari 6 copii și este coordonată de asistenții maternali Liliana și Alin Curic.

- Din anul 2003, în Timișoara funcționează Centrul Comunitar de Zi pentru persoanele seropozitive adulte și minore „Speranță în Viitor”. Acest proiect social funcționează pe seama unui parteneriat public – privat împreună cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș și Asociația Familiilor Anti – HIV „Speranță în Viitor” și are în asistență 44 de beneficiari. Serviciul este coordonat de preotul Stefan Șișu. Pentru buna derulare a tuturor celor menționate s-a cheltuit suma de **30.923** lei.

- Proiectul Grădinița pentru copii cu dizabilități vizuale asociate „Luminița” este realizat în parteneriat cu Centrul de resurse și asistență educațională Speranța Timișoara încă din anul 2006 și are ca beneficiari 20 copii cu dizabilități vizuale asociate, cu vârste cuprinse între 1-10 ani, și familiile acestora. Responsabil din partea sectorului social este lucrătorul social Pavel Cristina.

- Centrul de informare și consiliere pentru familii aflate în dificultate răspunde solicitărilor de ajutor din partea persoanelor ce vin la sediul centrului eparhial.

- Casa Milostivirii este locul în care sunt asistați preoții pensionari fără aparținători și care nu se pot îngriji singuri, conform hotărârii sinodale. Fiind situată în Timișoara, P-ța Crucii nr.8, serviciul poate asigura acces la servicii medicale absolut necesare.

- Arhiepiscopia Timișoarei în calitate de partener alături de Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia implementează proiectul „REȚEA INTERREGIONALĂ DE CENTRE EDUCATIONALE” ce este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Misiunea centrelor educaționale este „Prevenirea și reducerea abandonului sau eșecului școlar, creșterea performanțelor școlare a elevilor aflați în situații de risc de abandon școlar, stări de fapt datorate situației economice precare a familiilor, curențelor de educație sau de instruire a părinților, prin desfășurarea de programe socio-educative, intervenții personalizate a echipei pluridisciplinare în ceea ce privește persoana copilului și mediul familial pentru sprijinirea dezvoltării aptitudinilor, concomitent cu asigurarea hranei și pentru sprijinirea în a suportului financiar.

Ierarhi din Mitropolia Banatului la hramul
mănăstirii Dobrești – 14 octombrie 2013

În regiunea de Vest, în cadrul Arhiepiscopiei Timișoarei, funcționează cinci centre educaționale: Timișoara - Centrul Educațional *Antimis*, Lugoj - Centrul Educațional *Sfântul Nicolae*, Făget - Centrul Educațional *Patriarh Miron Cristea*, Deta - Centrul Educațional *Sfântul Iosif cel Nou de la Partoș*, Sânnicolau Mare - Centrul Educațional *Sfânta Maria*. Total cheltuieli proiect pentru anul 2013 : **468.518,28 lei**.

- Proiectul „*Implicarea clerului și a membrilor comunităților parohiale ortodoxe în dezvoltarea de proiecte sociale la nivelul Mitropoliei Banatului și Arhiepiscopiei Alba Iuliei*”, derulat în parteneriat de Arhiepiscopia Aradului, Episcopia Caransebeșului, Episcopia Deveș și Hunedoarei și Asociația Filantropia Alba Iulia se află în perioada de sustenabilitate. Arhiepiscopia Timișoarei, în calitate de partener în cadrul proiectului, și-a asumat și îndeplinit în totalitate angajamentele din Acordul de parteneriat încheiat cu Arhiepiscopia Aradului. Îndeplinirea indicatorilor asumați, contribuția financiară și profesionalismul resurselor umane implicate în managementul județean, respectiv al Centrului de Incluziune Socială înființat, confirmă și susțin sustenabilitatea proiectului pentru perioada 2013 – 2015.

2. Programul de ajutor pentru săraci;

- Cantina socială a parohiei ortodoxe Timișoara lose-fin funcționează din 2001 și are ca beneficiari 50 de vârstnici de două ori pe săptămână. Este coordonată de preotul paroh Ionel Popescu. Cantina socială a parohiei ortodoxe Săcălaz, are 35 de beneficiari pe săptămână și este coordonată de preotul Toma Petru. Cantina socială a parohiei ortodoxe „Pogorârea Sfântului Duh” Lugoj, are 43 de beneficiari săptămânal și este coordonată de preotul Caius Capotescu. Cantina socială a parohiei Timișoara Fabric cu 48 de beneficiari.

3. Programul de ajutor și asistență religioasă pentru persoane cu dizabilități, din spitale, penitenciar, armată și servicii rezidențiale pentru vârstnici.

- Așezământul pentru persoane vârstnice „*Sfântul Nicolae*” este un serviciu social de tip rezidențial acredi-

tat din anul 2008. Sediul serviciului rezidențial se află în localitatea Checea Română, având ca scop protejarea într-un mediu securizat a vârstnicului și asigurarea serviciilor în vederea creării unui mediu de viață confortabil. Așezământul pentru Persoane Vârstnice este coordonat de părintele Gheorghe Cucu, preotul paroh din localitatea Checea, care de la inaugurarea Așezământului și până în prezent s-a ocupat de administrarea Așezământului și de îmbunătățirea condițiilor de viață a fiecărui vârstnic. Pentru îmbunătățirea condițiilor de viață a vârstnicilor și mărirea capacității de asistare s-a început un nou complex de servicii cu o capacitate de 50 de paturi. Nădăduim că la sfârșitul anului 2014 să fie finalizat atât ca infrastructură cât și ca dotări. Suma investită în anul 2013 este de **119.616 lei**.

- Comunitatea persoanelor deficiente de auz și vorbire funcționează începând cu anul 2002 și se află în grija preotului Eugen Bendariu care oficiază slujbele bisericii în limbaj mimico-gestual.

- Parteneriatul dintre *Renovabis* și Arhiepiscopia Timișoarei a împlinit 10 ani. Pentru anul 2013 putem menționa susținerea financiară acordată de Renovabis pentru continuarea pregătirii întreprinderii sociale *Pâinea Vieții*. Totodată și anul acesta o delegație a Arhiepiscopiei Timișoara formată din pr. Ionel Popescu, pr. Cristian Pavel și pr. Sorin Ghilezan au participat la al -17-lea congres internațional organizat de Renovabis care a avut ca temă sintagma *Libertate și Responsabilitate*.

- Asistența religioasă din Penitenciarul Timișoara în anul 2013 a fost asigurată de preotul Marius Ursu. În octombrie 2012 s-a reușit angajarea preotului Marius Ursu la centrul eparhial cu misiunea pastorală în penitenciar, salarizarea fiind asigurată printr-un contract de prestări servicii.

- În cadrul armatei prin înființarea Unității Militare Brigada 18 Infanterie Banat cu sediul în Chișoda, începând cu 2 noiembrie 2009 a debutat activitatea specifică misiunii pentru preotul capelan Bogdan Radu.

- Asistența religioasă în spitale. În anul 2013 asistența religioasă acordată de către preoții, Dan Cosmin, Cojocar Vasile, Cornel Teaha, Silviu Damșe, Dumitru Moșoarcă, Constantin Diboș și Filip Mihai la spitalele din Timișoara s-a desfășurat în condiții bune. Slujbele religioase s-au oficiat corespunzător și a fost stabilit un program de vizite la bolnavi pe care, în general, preoții l-au respectat.

- Centrul de îngrijire și asistență Găvojdia are ca slujitor pe preotul Radu Pamfil și deține o biserică sfințită în 2007. Anul acesta, prin eforturi proprii, s-a continuat susținerea a două posturi de preoți la spitalele de psihiatrie din Jebel și Gătaia în persoana preoților misionari Ioan Cheregi și Matei Codruț.

- Activitatea religioasă din cadrul Centrului de Îngrijire și Asistență pentru vârstnici Ciacova în 2013 a fost asi-

gurată în continuare de preotul Gheorghe Florea care a reușit o bună integrare în structura și specificul Așezământului. S-a identificat nevoia de asistență spirituală asigurată de personal monahal pentru vârstnicii ce sunt imobilizați la pat ce se va întâmpla doar în cadrul unui parteneriat între Centrul Eparhial și D.G.A.S.P.C Timiș

II) Asociațiile de caritate

Pe lângă activitățile desfășurate prin sectorul de asistență socială, anul acesta au activat corespunzător și asociațiile care sunt coordonate de Biserica.

1. Fundația Filantropia Timișoara.

Misiunea fundației este să dezvolte sistemul de caritate, în spirit creștin umanitar, în comunitățile din județul Timiș.

Scopul fundației este de a oferi servicii comunitare - sociale, medicale, culturale și educaționale, în spirit creștin, contribuind la rezolvarea problemelor comunităților.

a. Serviciul de Îngrijire a Vârstnicului la Domiciliu (CIVICA) dezvoltat în anul 2006 de Fundația Filantropia Timișoara, este un proiect ce se adresează persoanelor vârstnice sărace, aflate în nevoie și la risc de a fi marginalizate social, și care nu se pot îngriji singure.

b. Centrul de Zi pentru Integrarea Socială, Economică și Familială a Persoanelor Traficate

Serviciul a fost inițiat și dezvoltat de Fundația Filantropia Timișoara, în prima parte a anul 2009, când a devenit și un serviciu acreditat. În prezent, serviciul este acreditat ca furnizor de servicii sociale, conform deciziei din 07.05.2012. Serviciul se adresează acestei categorii de populație, care reprezintă o categorie defavorizată pentru care nu există servicii adecvate de îngrijire dezvoltate în comunitate.

c. Centrul de Informare, Sprijin și Consiliere a Persoanelor Aflate în Dificultate (CISCPAD)

Înființat și acreditat pe parcursul anului 2012, cu scopul sprijinirii persoanelor aflate în dificultate precum și al prevenirii și limitării unor situații de dificultate ce pot conduce la marginalizarea sau excluderea socială, acest serviciu a avut în decursul anului 2013 un număr consi-

Aniversarea zilei nașterii Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului
– 22 noiembrie 2013

derabil – aproximativ 180 de beneficiari din Timișoara precum și din întreg județul Timiș - persoane singure, sărace, afectate de boli care le influențează viața socio-profesională, persoane cu dizabilități aflate în imposibilitatea de a-și asigura nevoile socio-medicele, persoane care nu realizează venituri proprii, familii monoparentale sau cu mulți copii, cărora le-au fost acordate servicii de evaluare și informare, consiliere socio-profesională, însoțire sau acompaniere în diverse demersuri, referirea către alte instituții ce oferă servicii de asistență socială etc.

Proiecte în parteneriat

Proiectul „*Centrele de Incluziune Socială - oportunitate pentru facilitarea participării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile*”. Fundația Filantropia Timișoara în parteneriat cu Fundația Solidaritate și Speranță, Asociația Vasiliada, Asociația Pro Tinerețe Alba Iulia, Parohia Reformată Bistrița, Asociația Glasul Romilor Pro-Europa, Asociația Partida Romilor „PRO-EUROPA” și Asociația Institutul pentru Politici Sociale, în calitate de beneficiar, a derulat începând cu luna septembrie 2010 proiectul „*Centrele de Incluziune Socială - oportunitate pentru facilitarea participării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile*”.

La data de 30 august 2013 acest proiect și-a încetat activitățile de formare și calificare profesională, de monitorizare și evaluare a beneficiarilor din întreg județul Timiș, urmând să parcurgă în continuare o perioadă de sustenabilitate.

În luna august a anului 2013 IOCC ROMÂNIA a sponsorizat Fundația Filantropia Timișoara, cu un număr de 420 kituri școlare, 560 kituri igienice și 210 pături. În urma acestei donații echipa Fundației Filantropia Timișoara a demarat campania de distribuire a bunurilor. Acestea au fost distribuite în parohiilor din cadrul a cinci protopopiate și așezăminte monahale din județul Timiș, beneficiind de aceste bunuri un număr de 550 beneficiari.

Cheltuieli pentru anul 2013 au fost de **549.306,99 lei**.

2. Asociația Pâinea Vieții are ca fondatori următoarele trei instituții: Arhiepiscopia Timișoara, Federația Filantropia și Fundația Filantropia Timișoara. Începând din octombrie 2009 eparhia Timișoarei în parteneriat cu Federația Filantropia a sprijinit implementarea alături de Administrația Națională a Penitenciarelor a proiectului SOCIAL - STRATEGIA DE OCUPARE ȘI CALIFICARE PRIN ÎNVĂȚARE ȘI ACTIVITĂȚI PENTRU LIBERTATE. În prezent proiectul este în perioada de sustenabilitate. Până la finalul anului 2013 toate cele 3 instituții s-au implicat activ în demersurile necesare obținerii tuturor avizelor și autorizațiilor pentru punerea în funcțiune a întreprinderii sociale – brutăria Pâinea Vieții. Asociația Pâinea Vieții a solicitat și primit sprijin financiar pentru funcționarea întreprinderii de panificație din partea Fundației Renovabis în suma de 25.000 euro. Cheltuieli în anul 2013 au fost de **64.044 lei**.

3. Fundația PREOT „IOAN OLARIU” În prima jumătate a anului în curs, am continuat proiectul *Sprîjin la distanță – O șansă pentru fiecare*, destinat copiilor cu rezultate bune și foarte bune la învățatură, dar care provin din familii cu venituri insuficiente. Ideea acestui proiect este de a implica mai mult comunitatea în care trăim pentru a-i ajuta pe copiii și tinerii din mediul rural și urban să își folosească talanții primiți în dar de la Dumnezeu.

În anul 2013, prin fundație au primit sprijin material și financiar mai multe familii nevoiașe, iar de Sfintele Sărbători membrii fundației s-au alăturat eforturilor parohiei Iosefin, contribuind cu aproape 3000 lei la pachetele cu alimente și dulciuri pentru familiile nevoiașe și pentru copii. Pentru proiectul fundației de sprijinire a șase elevi din familii nevoiașe și pentru activitățile social-caritative, în 2013, cheltuielile totale au fost de **16.516 lei**.

4. ASOCIAȚIA DIACONIA TIMIȘOARA CETATE are contracte de colaborare cu cantina socială a Primăriei Timișoara, cu Direcția de Asistență Socială a municipiului nostru și Convenție de parteneriat cu serviciul pentru protecția socială a persoanelor vârstnice. S-au acordat ajutoare materiale constând din alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte și produse de igienă, unor persoane defavorizate, provenite din donațiile unor firme și persoane. Cheltuieli la finele anului 2013: aproximativ **5.811 lei**.

5. ASOCIAȚIA DIACONIA CREȘTINĂ a întocmit și achitat documentația topografică și cadastrală pentru intabularea bisericii care a fost depusă în luna noiembrie la Priămăria Timișoarei pentru obținerea „Certificatului de existență a clădirii” bisericii, după care vor urma demersuri de intabulare la Cartea Funciară. A proiectat și executat în regie proprie instalația de sonorizare a bisericii. S-a achitat ultimele datorii pentru pictura la mănăstirea Cebza. Există practica în spital ca asistentele șefe de la secții, în cazul în care sunt unii pacienți săraci sau abandonți, să anunțe la biserică și noi intervenim să-i ajutăm, după posibilități. În primul rând anunțăm preoții parohi din localitățile lor de domiciliu, pentru a colabora cu ei, dar îi și ajutăm direct, în măsura în care putem. Asociația a oferit suma de 4.200 lei/2013 Casei de copii „Diaconița Febe”, care funcționează cu binecuvântarea Mitropoliei. La finele anului efortul financiar în totalitate a fost de **19.300 lei**.

6. FRĂȚIA ORTODOXĂ BUNAVESTIRE – TIMIȘOARA. Activități pe anul 2013: organizarea săptămânală a unui ciclu de cateheze asupra Sfintei Scripturi în cooperare cu Parohia din zona Tipografilor susținute de preotul Cristian Răduică și de domnul Marius Ivașcu; desfășurarea de activități de realizare de icoane litografiate; Cheltuieli la finele anului 2013: aproximativ **7.000 lei**.

7. ASOCIAȚIA PROLOGOS A promovat și a participat la conferințele pe teme duhovnicești organizate de Arhi-

episcopia Timișoarei și de către ASCOR. A continuat desfășurarea proiectului educațional – Grădinița Troița și în anul 2013 cu 3 grupe de copii – 63 copii în total în cadrul căruia s-au încheiat protocoale de colaborare cu Arhiepiscopia Timișoarei, cu Filarmonica Banatul cu Liceul de arte plastice, Liceul Ion Vidu, clubul Arta în nori, centrul de limbi SMART...etc

Școala Primară „Sf. Antim Ivireanul” este un proiect al Arhiepiscopiei Timișoarei în parteneriat cu Asociația Prologos și funcționează cu binecuvântarea ÎPS Nicolae, Mitropolitul Banatului și a PS Paisie Lugojanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

În prezent la școală învață 41 de elevi.

Misiunea școlii:

Școala oferă copiilor o educație temeinică în care se împletesc armonios formarea caracterului cu competențele care trebuie dobândite.

Obiectivele școlii:

- Promovarea calității în actul didactic;
- Promovarea învățării centrate pe elev;
- Dezvoltarea capacităților personale ale elevilor pentru a face față unui nivel înalt al competiției școlare într-o atmosferă de încredere și armonie;
- Pregătirea elevilor în lumina valorilor ortodoxe;
- Dezvoltarea parteneriatului școală-familie-biserică-comunitate.

Rezultate obținute de elevi la concursuri:

Concursul *Cangurașul matematician* pentru clasa I cu următoarele rezultate:

1- Excelent, 6 – Foarte Bine, 3 - Bine

Concursul *Cangurașul explorator* pentru CP și clasa I cu rezultate de Excelent și Foarte Bine; Concursul *Comper – Etapa II* (Limba și literatura română și Matematică) pentru CP, unde s-au obținut Premiul I, II, III și mențiuni, iar la clasa I s-au obținut punctaje cuprinse între 95 puncte și 60 de puncte; Concursul de pictură cu tematică religioasă închinat Învierii Domnului organizat de Școala Gimnazială nr. 30 (11 mai 2013), unde s-au obținut locurile II și III; Concursul județean de pictură pe sticlă „Icoana mea”, organizat de Școala Gimnazială nr. 2 (18 mai 2013), unde s-au obținut locurile I și II.

Având în vedere nevoia de completare a infrastructurii pentru imobilul din strada Aluniș nr. 36 s-a întocmit un proiect de arhitectură de extindere cu încă 2 săli de clasă, culoare, băi diferențiate pe gen. Pentru acest proiect s-a obținut deja autorizația de construire. Totodată un al doilea proiect destinat Școlii Sf. Antim Ivireanul este cel cu referire la imobilul din strada Moise Nicoară, comodat Arhiepiscopiei Timișoara. Și acest proiect are eliberată autorizația de construire. La finalul investiției în acest imobil va funcționa Școala cu clase I-VIII Sf. Antim Ivireanul, iar în imobilul din strada Aluniș se va extinde cu alte grupe grădinița Troița. Cheltuieli la finele anului 2013: aproximativ **550.000 lei**.

8. Asociația Bunavestire Jimbolia având coordonator pe pr. Alexa Petru, a derulat următoarele activități în anul 2013: plan social s-au desfășurat următoarele activități sociale: s-au făcut demersuri pentru a fi ajutate un număr de 40 de familii sărace. Au fost distribuite pachete cu alimente în preajma Sărbătorilor Nașterii Domnului. S-a contribuit cu suma de 1200 de lei din contul Asociației Bunavestire pentru a ajuta o familie din localitate care a avut nevoie de o intervenție chirurgicală la coloană, intervenție care s-a efectuat în Ungaria și a costat 4000 euro. Am făcut 60 de pachete cu alimente care au fost distribuite familiilor sărace în prima și a doua zi a Crăciunului. Cheltuieli la finele anului 2013: aproximativ **37.750 lei**.

9. Centrul parohial de zi „Sfântul Iosif cel Nou de la Partoș” funcționează în parohia Variaș și este coordonat de către preotul paroh.

10. În anul 2013, în cadrul **FUNDAȚIEI ANTIMIS** s-au desfășurat următoarele activități:

a. Activități catehetice (tineri și adulți),

b. Activități educative (copii) În cadrul Clubului pentru copii „Peștișorul de aur”, al Fundației Antimis s-au desfășurat **Atelierele ArtCosmice**, având ca tematică generală Sfânta Liturghie. Ateliere s-au desfășurat pe grupe de vârste (5-8 ani, respectiv 9-16 ani). În perioada vacanței de vară, parte dintre participanți au fost prezenți în cadrul unor manifestări de cultură și artă stradală, de tip „Delivery Street”, desfășurând activități diverse (quilling, pictură, concurs trotinete, decorațiuni, lectură stradală, biblioteca deschisă, etc.)

c. Activități culturale,

d. Activități sociale. S-a acordat sprijin unor familii nevoiase, constând în special în alimente de primă necesitate și fructe sau dulciuri pentru copiii din aceste familii. De asemenea, până în luna septembrie s-au oferit produse igienico-sanitare și o asistență minimală la domiciliu, prin voluntariat, unor vârstnici aflați în maximă dificultate. Situația financiară pe anul 2013: **Cheltuieli – 8.665,80 lei**.

11. Activitatea **Societății Femeilor Creștin – Ortodoxe din Timișoara** s-a desfășurat și în anul 2013 cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu și a Preasfințitului Părinte Episcop – Vicar Paisie Lugojanul.

În perioada Postului Mare, la Căminul pentru persoane vârstnice s-au săvârșit săptămânal ceasurile III, VI, IX și Obednița, iar după Sfintele Paști s-a oficiat Sfânta Liturghie și Acatistul Învierii.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit dr. Nicolae Corneanu, în Duminica Mironosițelor a fost organizată o colectă în bisericile din Timișoara, pentru susținerea activităților social-caritative ale societății.

În ziua de 1 octombrie, Parohia Timișoara Iosefin și

Societatea Femeilor Creștin – Ortodoxe au organizat Ziua Vârstnicului, care a început cu participarea la slujba vecerniei, urmată de un cuvânt de învățătură rostit de părintele vicar administrativ dr. Ionel Popescu, apoi corul Parohiei Timișoara Iosefin a interpretat câteva cântece, după care domnul Eusebiu Arieșan a interpretat, acompaniat de chitară, pricește închinată Maicii Domnului. În încheiere, persoanelor vârstnice prezente li s-au împărțit pachete cu dulciuri.

În ziua de 23 noiembrie, Parohia Timișoara Iosefin, împreună cu Societatea Femeilor Creștin – Ortodoxe din Timișoara, a organizat o deplasare la Parohia ortodoxă Checea Română, al cărei paroh este părintele Gheorghe Cucu, pentru a duce bani și alimente colectate de la credincioși, spre a fi gătitе persoanelor care lucrează voluntar la construirea unui cămin de bătrâni, mai mare decât cel existent.

Aducerea moaștelor Sfinților Împărați Constantin și Elena la catedrala mitropolitană – 8 decembrie 2013

În **concluzie** constatăm că programele desfășurate în anul 2013 au încercat să cuprindă cât mai multe categorii de persoane defavorizate însumând **15.961 de beneficiari** și să fie de folos cât mai multor oameni. Alături de investiția și efortul centrului eparhial care se ridică la suma de **1.049 484,28 lei** se adaugă suma de **724.737 lei** investită de parohii și **1.266.292,79 lei** cheltuită de fundații și asociații religioase pentru diversele proiecte desfășurate. Totalul investițiilor făcute în domeniul asistenței sociale de centrul eparhial împreună cu parohiile și ONG-urile bisericești în anul 2013 se ridică la suma de: **3.040.514.07 lei**.

Activitatea caritativă a Bisericii se extinde și prin faptele de milă creștină făcute de către toate parohiile noastre prin credincioși și preoți, fapte care nu se văd, nu pot fi cuantificate, dar sunt știute de Dumnezeu. Între acestea, menționăm tonele de legume, fructe și alimente de la parohiile protopopiatelor noastre, care au fost distribuite așezămintelor filantropice, caselor de copii, grădiniței „Troita” și școlii „Antim Ivireanul”.

ACTUALITATEA BISERICESCĂ

Vizite pastorale și slujiri arhieresti. De praznicul Întâmpinării Domnului - Duminică 2 februarie - Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul a fost prezent în mijlocul credincioșilor din parohia Macedonia, protopopiatul Deta. Ierarhul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica parohială cu hramul „Sfânta Cuvioasă Parascheva”, construită în anul 1813. În cadrul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Paisie Lugojanul a hirotonit întru diacon pe teologul Marius-Ionel Crăciunescu, ce urmează a fi hirotonit preot pe seama parohiei Clopodia, din cadrul aceleiași protopopiat. După slujbă, ierarhul a adresat un îndemn credincioșilor parohiei Macedonia, păstoriți de P.C. Părinte Ioan Emanuel Popescu, pentru a participa pe mai departe cu aceeași dragoste și dăruire la sfintele slujbele oficiate în străvechiul lăcaș, ridicat cu multă jertfă de înaintașii lor. Totodată, Preasfinția Sa a felicitat pe tânărul diacon hirotonit, menționând că slujirea la Sfântul Altar este o lucrare sfântă ce trebuie îndeplinită cu multă responsabilitate și dragoste față de Dumnezeu și față de cei încredințați spre păstorie.

În Duminica Vameșului și a Fariseului - 9 februarie - Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul a fost prezent în mijlocul credincioșilor parohiei Timișoara-Fratelia, protopopiatul Timișoara I. Ierarhul, a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica parohială cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, în prezența a numeroși credincioși timișoreni. În cadrul slujbei, Preasfinția Sa a hirotesit întru iconom stavrofor pe P.C. Părinte Ioan Bălăngean, consilier la Centrul eparhial. În cuvântul adresat celor prezenți, ierarhul a subliniat câteva dintre învățăturile pe care Mântuitorul Hristos ni le pune înainte prin pilda Vameșului și a Fariseului, acum la început de drum, pe calea nevoinței și a pregătirii duhovnicești pentru întâmpinarea cum se cuvine a slăvitului praznic al Învierii Domnului.

În Duminica a 34-a după Rusalii - 16 februarie - Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul a slujit la catedrala mitropolitană din Timișoara. Preasfinția Sa a oficiat atât slujba Acatistului Mântuitorului, cât și Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, slujitori ai sfântului lăcaș. În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor veniți în număr mare la slujbă, ierarhul a evidențiat câteva dintre învățăturile pe care Mântuitorul Hristos ni le pune înaintea ochilor duhovnicești prin pilda Fiului risipitor. La finalul slujbei, ierarhul a transmis celor prezenți binecuvântarea Înalt-preasfințitului Mitropolit Nicolae al Banatului, încredințându-i de toată dragostea și purtarea de grijă a Întâistătătorului eparhiei.

În Duminica Înfricoșătoarei Judecăți - 23 februarie - Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la catedrala mitropolitană. În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor prezenți, ierarhul a tâlcuit pericopa evanghelică de la

Matei 25, 31-46, evidențind câteva dintre învățăturile duhovnicești pe care Evanghelia Înfricoșătoarei Judecăți ni le pune înaintea ochilor duhovnicești. Credincioșii care nu au putut fi prezenți la slujba de la catedrala mitropolitană au avut ocazia să urmărească Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în direct pe postul local al Televiziunii Române.

Exerciții spirituale ecumenice. În perioada 9-15 februarie, 12 monahi și monahii franciscani de la mai multe mănăstiri catolice din Italia, în frunte cu Părintele prof. dr. Teclă Vetrari au vizitat Timișoara, participând la un program de exerciții spirituale ecumenice împreună cu monahi și monahii din Mitropolia Banatului, conduși de P.Cuv. Părinte exarh Simeon Stana. Pe parcursul exercițiilor au fost prezentate mai multe referate, au avut loc discuții pe teme de spiritualitate și s-au efectuat vizite la mai multe așezăminte bisericești din Arhiepiscopia Timișoarei, Episcopia Caransebeșului și Episcopia Devei și Hunedoarei.

Întâlnirea profesorilor de Religie. În sala de festivități a Centrului eparhial din Timișoara a avut loc vineri 21 februarie, întâlnirea profesorilor de Religie din cuprinsul județului Timiș. Evenimentul s-a desfășurat în prezența P.On. consilier Sorin Lungoci, de la Centrul eparhial și a Doamnei prof. Daniela Buzatu, inspector de Religie în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș. Întâlnirea a făcut parte din seria consfătuirilor anuale ale profesorilor de Religie din Timiș în cadrul cărora sunt dezbătute mai multe de aspecte privind buna desfășurare a orei de Religie. Cu acest prilej, au fost prezentate informații privind olimpiadele și concursurile școlare, precum și activitățile extracurriculare programate pentru semestrul al II-lea.

Apariții editoriale. La Tipografia arhiepiscopozană din Timișoara a apărut recent *Calendarul Arhiepiscopiei Timișoarei pe anul 2014*, ce cuprinde file de calendar pe 2014, rânduieli bisericești, date privind Ortodoxia în lume, organizarea Bisericii Ortodoxe Române, șematismul eparhiei, precum și numeroase articole teologice, istorice și de spiritualitate creștină, semnate de preoți și profesori bănățeni. Calendarul poate fi achiziționat de la pangarul catedralei mitropolitane la prețul de 13 lei.

De asemenea, a apărut un nou număr ale revistei mitropolitane *Altarul Banatului* (10-12 din 2013), care cuprinde articole omagiale, studii și prezentări bibliografice. Redactorul coordonator al revistei este P.On. Părinte dr. Adrian Carebia. Poate fi achiziționat de la pangarul catedralei mitropolitane la prețul de 10 lei.

Rubrică alcătuită de diac. MARIUS MIRCIA,
GEORGE GIURGIU și VALENTIN BIRĂU.

STUDENTIMEA ORTODOXĂ

ANUL XXII, NR. 9 (169), Februarie 2014

Supliment al revistei „Înviearea” editat de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români Timișoara

„DACĂ VREI CU ADEVĂRAT SĂ AI UN PRIETEN, ÎMBLÂNZEȘTE-MĂ!”

CODRUȚA CÎRJA

Facultatea de Electronică și Telecomunicații, anul II

În seara de 29 octombrie 2013 ne-am adunat în micuța biserică de lemn din curtea Mitropoliei din Timișoara să-l pomenim pe Părintele Teofil Părăian, un părinte și un prieten drag al nostru, al tinerilor, cu ocazia împlinirii a patru ani de la trecerea lui în veșnicie. A fost o slujbă frumoasă la care au fost prezenți ascor-iști noi și vechi, prieteni mai noi sau mai vechi ai Părintelui Teofil. Ne-am strâns la un loc pentru a ne întâlni cu Părintele Teofil și pentru a ne întâlni și între noi; noi, cei pe care Părintele ne-a legat împreună cu firele cele nevăzute ale prieteniei. Și cum prietenia este o realitate a raiului, așa cum de multe ori spunea Părintele Teofil, în acea seară am trăit și noi ceva din atmosfera raiului. Am primit din bucuria molipsitoare pe care ne-o dăruia Părintele la fiecare întâlnire și ne-am împodobit cu Dumnezeu prin colindele noastre, pe care am început să le cântăm în așteptarea Crăciunului. Prin colinde încercăm să învățăm de la moșii și strămoșii noștri cum să trăim bucuria Crăciunului, deoarece de Crăciun însetăm după bucurie. O bucurie pe care o regăsim în ceilalți.

Cu această bucurie în suflet am plecat la drum, într-o zi de început de noiembrie, spre Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, acolo unde a trăit vreme

de 56 de ani Părintele Teofil și unde este înmormântat. La această nouă întâlnire, prilejuită de această pomenire a Părintelui, i-am invitat și pe alți tineri să ni se alătore. Peste o sută de tineri din toate marile centre universitare din țară au acceptat invitația noastră de a-l întâlni sau de a-l reîntâlni pe Părintele Teofil, un părinte care a fost apropiat de tineri și mereu în căutarea lor. Din anul 1992, Părintele a început să răspundă invitațiilor din țară și să participe în aproape toate orașele importante din România la conferințe și întâlniri cu tinerii, de obicei în perioada posturilor.

În această călătorie ne-au însoțit, la fel ca în fiecare an, Părintele Iustin Miron – starețul Mănăstirii Oașa și Părintele Pantelimon Șuşnea – viețuitor al aceleiași mănăstiri, cei care i-au fost discipoli apropiați Părintelui Teofil și cei care continuă prietenia cu noi, tinerii. Încercând să înțelegem cu adevărat ce înseamnă prietenia, dăruirea de sine, dragostea, credința – virtuți intuite și dorite, dar întâlnite în lume într-un mod fragmentar, într-o formă nedeplină și dureros de efemeră, am pornit în căutarea unui prieten. Și am primit și o îndrumare, asemenea Micului Prinț: „Nu cunoaștem decât ceea ce îmblânzim, zise vulpea. Oamenii nu mai au timp să cunoască nimic. Cumpără lucruri de-a gata, de la neguțători. Cum însă nu există neguțători de prieteni, oamenii nu mai au prieteni. Dacă vrei cu adevărat să ai un prieten, îmblânzește-mă!”

Astfel în ziua premergătoare parastasului, după slujba de dimineață, am pornit de la mănăstirea aflată la poalele Munților Făgăraș într-o drumeție pe Valea Sâmbetei. Însoțiți de un soare blând și de pădurea împodobită în culorile blânde ale toamnei, începem urcarea spre cabana Valea Sâmbetei. Gândurile încep să îți devină mai ușoare, aerul devine mai curat pe măsură ce înaintezi și ți se pare că părăsești această lume, că pătrunzi într-una mai profundă, în care poți comunica lesne cu Dumnezeu și cu ceilalți. Ajunși la cabana Valea

Sâmbetei, facem câteva fotografii cu Fereastra Mare a Sâmbetei, dar nu zăbovim mult aici deoarece ne așteaptă o ascensiune mai anevoioasă spre un vârf stâncos care adăpostește fosta chilie a Părintelui Arsenie Boca, acolo unde se retrăgea acest viețuitor al Mănăstirii Sâmbăta. În perioada tinereții, Părintele Teofil îl cunoaște pe Părintele Arsenie Boca, cel care-l va iniția în viața duhovnicească. Aici ne odihnim și îmbrățișăm cu privirea întinderea de creste și văi care se desfășoară în fața noastră. Trebuie să acordăm timp privirii noastre să se obișnuiască cu frumusețea din jur, frumusețe impregnată profund de puritate, frumusețe care, în lumea cotidiană, plină de mizerie, e imposibil de găsit. Apoi așteptăm răbdători să ne închinăm și să spunem o scurtă rugăciune în chilia strâmtă, săpată în piatră, unde acest nevoitor al duhului exersa prietenia cu Dumnezeu. În acest timp sufletul ni se umple de liniștea și pacea acestor locuri, apăsările din interior devin mai ușoare, cuvintele se împuținează... Cum zicea Părintele Arsenie, „bucuria n-are multe cuvinte”. Ne întâlnim astfel și cu acest prieten al Părintelui Teofil.

De aici coborâm obosiți, dar mulțumiți, spre mânăstire, unde ne așteaptă o altă ascensiune către o altfel de întâlnire cu Dumnezeu și cu sfinții, prin slujbele din biserică. Unii dintre noi, mai temerari, i-au însoțit pe Părintele Iustin și pe Părintele Pantelimon într-o urcare mai abruptă spre Fereastra Mare a Sâmbetei, hotărând să meargă încă două ore până la destinație și să facă întoarcerea pe întuneric la lumina frontalelor.

A fost o urcare lungă „ca o priveghere”, pe parcursul căreia am văzut cum poți să prinzi noi puteri, atunci când nu mai poți, prin legătura cu ceilalți, am învățat câte ceva despre prietenie și despre ridicarea celui alt prin prietenie. Am învățat cum să-l vezi pe celălalt bun și astfel să-l ridici, să ai încredere în el că poate infinit de mult și atunci el chiar poate. Nu e o fantezie, ci ceva real, o putere pe care o primești din dragostea și prietenia celui alt. La sfârșitul zilei ne-am amintit avertizarea discretă a Părintelui Iustin înainte de plecare: „Este un traseu pentru fiecare, după puterile lui”.

Cei doi părinți au mijlocit într-un mod foarte discret și delicat întâlnirea noastră cu Părintele Teofil, fără prea multe cuvinte, și pe cei care nu l-au cunoscut i-au ajutat să facă cunoștință cu el. Am primit și noi de la îndrumătorii noștri o povață asemănătoare celei primite de Micul Prinț: orice cunoaștere necesită un efort, un urcuș și orice întâlnire presupune o jertfă; întâlnirea cu celălalt, întâlnirea cu Dumnezeu și chiar întâlnirea cu noi înșine. A fost o „tură” bună în Făgăraș, care ne-a pregătit pentru întâlnirea cu Părintele Teofil, ne-a ajutat să ne curățăm gândurile, să putem vedea mai mult. Natura îți acordă timp... timp în care să încerci să te detașezi de lucrurile banale, comune, de lucrurile pământești. Astfel fiecare a făcut cunoștință sau s-a întâlnit cu Părintele Teofil într-un mod unic, fie într-un cuvânt al acestuia sau într-o amintire din evocarea ÎPS Serafim Joantă de a doua zi, fie în tihna primitoareii chilii a Părintelui Teofil, fie în zâmbetul Părintelui dintr-o fotografie, fie în pacea și mângâierea pe care le simți în preajma mormântului lui, fie în liniștea acestei mânăstiri care era pentru el „tinda raiului, casa lui Dumnezeu, poarta cerului și locul împlinirilor”, fie ascultând un CD cu înregistrări ale predicilor Părintelui în drumul spre casă... Am văzut cum Părintele Teofil își face prieteni în continuare.

În acest timp petrecut aici, în atmosfera de tămie și de cer a Mănăstirii Sâmbăta, am văzut cum ne comunicăm unii altora și prin ceilalți, cum prietenii Părintelui Teofil devin și prietenii noștri, am văzut cum se transmite prietenia de la suflet la suflet, am învățat că putem să cultivăm prietenia chiar și cu cei care nu mai sunt în lumea aceasta, am învățat că trebuie să-L luăm pe Dumnezeu ca însoțitor în prietenii noastre pentru ca acestea să fie prietenii fără goluri și care nu îmbătrânesc, chiar dacă trece timpul peste ele. Am plecat la Sâmbăta în căutarea unui prieten și am câștigat un prieten pentru veșnicie.

Când doi oameni se întâlnesc cu adevărat, este sărbătoare. Întâlnirile adevărate, depline, sunt atât de rare! Numai Dumnezeu poate să ți le dăruiască. Și întâlnirea noastră cu Părintele Teofil a fost o sărbătoare.

OAȘA- IZVOR DE DRAGOSTE DUMNEZEIASCĂ

LAURA DIANA GIURGIU

"Veseleşte-te pustiu însetat, să se bucure pustiu; ca și crinul să înflorească." (Isaia 35)

Și s-a veselit pustiu Munților Șureanu de glasurile voastre vesele, de colindele pline de nădejde și de dragoste, de râsetele de bucurie sfântă. Și a răsunat ecoul în pustiu sufletului meu și ca și crinul a înflorit. Mi-ați dăruit atât de multă fericire și dragoste! Am simțit că toți munții aceia au zăcăminte de iubire și izvoare nesecate de bucurie și, pentru un moment, am crezut că suntem cu toții brazi cu sufletele verzi și ne tragem seva de viață din pământul munților. Dar mai apoi, am înțeles că muntele de dragoste este Dumnezeu, iar seva noastră de viață este Harul Său cel Sfânt. Și parcă nicăieri nu l-am simțit atât de prezent ca la Oașa. M-am întrebat de ce...? Pentru că nicăieri nu am simțit atât de multă iubire curată și sinceră care mi-a fost oferită gratuit, cu multă bucurie. Și am crezut și am simțit că acolo este Dumnezeu. Pentru că Dumnezeu este iubire.

La Oașa m-am simțit copil în casa bunicilor. Un copil duhovnicesc, așteptat cu drag și dor de către bunicul cu barba deasă. Bunici înțelepți cu suflete mari în care încap sute de suflete mai mici, de nepoți duhovnicești; bunici răbdători, care nu se încruntă la râsetele noastre zgomoatoase, care lasă sufletele noastre să se joace în voie fără a ne face să simțim că alungăm liniștea monahicească. Bunici discreți, care nu renunță să ne vegheze cu ochi neștiuți de noi pentru ca nu cumva, căzând, să ne rănim. Bunicii care, în prag de seară, ne primesc în brațele lor, în Taina Sfintei Spovedanii, să le spunem pe cine am mai necăjit, cine ne-a supărat, pe cine am mai lovit, cine ne-a bucurat, ce ne-am dori, ce nu ni s-a împlinit, martorii căror minuni am fost, ce caută sufletul nostru, al fiecăruia, și încă nu a găsit... Și la sfârșit ne șterg lacrimile de pe obraz, ne spun o poveste duhovnicească să ne încălzească sufletul și să ne îmbărbăteze și, cu o binecuvântare sfântă pe creștet, ridică de pe umerii noștri povara zilelor trecute. E atât de ușor apoi și e atât de bine! Tot ei sunt cei care, atunci când noi- tineri la trup, dar slabi în nevoie- ne dormim somnul de pui, își pleacă genunchii

sufletelor lor în fața lui Hristos și a Maicii Domnului și, cu lacrimi de dragoste, se roagă pentru sufletele noastre. Și oare care dintre noi nu simte aceasta?

Acolo, la Oașa, cerul și pământul, munții și pădurea, soarele și stelele, chipurile celor care sunt, ale celor care vin și ale celor care pleacă, zâmbesc. Acolo, "cerurile spun slava lui Dumnezeu". Acolo am înțeles cuvintele părintelui Arsenie Papacioc: "Cine se lasă întreg în mâna lui Dumnezeu, Care este de toate întru toate, nu-i moare nimic, nu-i pierde nimic, ci toate îi trăiesc, toate îi slujesc."

La Oașa v-am simțit realmente FRATE al meu și SORĂ a mea, pe fiecare dintre voi. A fost atât de frumos încât m-am întors cu teamă să nu fi fost un vis, o amăgire. Dar nu, nu este așa. Este realitatea iubirii în Hristos, este gustul prieteniei adevărate, este veselia tinereții, puterea sacrificiului, pacea rugăciunii, bucuria vieții.

În zorii zilei, îmbrățișat de zăpadă și soare, portul popular a înviat și, odată cu el, a înviat românul din fiecare suflet!!

Și din inima codrului, am coborât bucuria la Alba-Iulia, să știe toată țara că încă sunt tineri care iubesc România și nu vor să o părăsească! Să audă și cei care nu vor să audă, că noi vom duce mai departe lupta sfântă a strămoșilor noștri, că jertfa sângelui vărsat de sute de ani pe pământul țării arde încă, fumegând spre Cer; că model de viață și de dragoste de neam și credință ne sunt Constantin, Ștefan, Radu, Matei, Ioan Valahul, Valeriu Gafencu. Să știe cei care ne vor plecați, că noi vrem ca ai noștri copii să se bucure de bunicii lor aici, pe pământul acesta, atât de mult hulit, dar atât de drag și sfânt nouă!

Am dus colindele cu mine și bucuria și dragostea le-am dus cu mine și le-am împărțit acasă, la serviciu, pe stradă și s-au înmulțit și se înmulțesc și mă rog bunului Dumnezeu să le înmulțească iar și iar spre Slava Lui cea Sfântă!

Fără să-mi dau seama, mi-ați cucerit sufletul cu dragostea și cu bucuria voastră și nu pot lupta împotriva și vreau să mă predau, să mă las cucerită de iubirea ascoriștilor!

Mama

Viața îmi pare o picătură din etern
Secundă de secundă un strop de infinit,
Pământul mult prea mare și cerul mult prea greu,
Iar eu un punct pierdut în nesfârșit.

Prin monotonul șir al clipelor prea lungi
Nu mi-a rămas decât o amintire,
O poză neumbrită de neguri și de fum,
Mereu scaldată-n fragedă sclipire.

Apare azi mai luminoasă decât ieri
Și îmi îneacă inima-n iubire
O dragoste fierbinte, un sentiment suprem,
E cea mai scumpă amintire!...

Dintr-un portret al amintirilor prea sfinte,
Din visul fragedei copilării,
Își poartă mama pasul său cuminte,
Așa cum o cunosc din prima zi.

Privirea noastră se-ntâlnește caldă,
Trădând a dragostei sclipiri,
Mi-e frică să vorbesc să nu se spargă
Vraja acestei dulci reîntâlniri.

O fi vreun sacru dar al providenței
Sau m-am pierdut pe aripa de vis?
Îmi simt ființa plină de lumina
Uitată într-un colț de paradis

Din noi

Nu vreau decât
un colț de cer
să cadă pe pământ.

Nu vreau nimic,
doar visul cel frumos,
să fie sfânt...

Nu vreau decât
iubirea-n palme
să o prind.

poezii de
ADRIAN MARIUS ACHIREI

Ectenie

Pentru ca iubirea noastră să-nflorească,
Albă cum e crinul Bunelor Vestiri,
Pentru ca mladița dragostei să crească,
Plină de miresme, dulce de rodire,

Pentru ca din neaua grea de peste iarnă
Rod de viață caldă iarăși să legăm,
Pentru ca lumina peste noi să cearnă,
Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-și verse binecuvântarea,
Ca un zvon de vânturi line, peste noi,
Pentru ca în suflet să-i simțim chemarea,
Când plecăm genunchii, seara, amândoi,

Pentru ca-n iubirea Lui să ne-mpreune,
Când, cuprinși de patimi, Numele-l strigăm,
Pentru ca-n vecia Lui să ne cunune,
Domnului să ne rugăm.

Pentru ca belșugul țarinilor grele
Să ne facă traiul rodnic și umil,
Pentru ca răsfrângerii din surâs de stele
Să sclipească-n lacrimi ochii de copil;

Pentru ca sudoarea să ne miruiască
Și-n lumina morții viața s-o cercăm,
Pentru ca din muncă pacea să rodească,
Domnului să ne rugăm.

Pentru ca mulțimea îndurării Sale
Însuși să-și pogoare pasul către noi,
Pentru ca să-l ducem sufletul în cale,
Cu miros de smirnă și cu ramuri moi,

Pentru ca-n lumina alb-a dimineții,
Din strânsoarea cărnii să ne dezlegăm,
Și-ntr-un pas să trecem pragul larg al vieții,
Domnului să ne rugăm.

ZORICA LAȚCU - TEODOSIA